

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2016 r.
poz. 1799, 1948.

U S T A W A

z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o Służbie Celnej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje zadania i organizację Służby Celnej – jednolitej umundurowanej formacji, utworzonej w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, a także wykonywania obowiązków określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie podatku akcyzowego oraz podatku od gier.

2. Nazwa „Służba Celna” oraz znak graficzny Służby Celnej przysługują formacji, o której mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku graficznego Służby Celnej, uwzględniając kolorystykę tego znaku wynikającą z tradycji Służby Celnej.

Art. 2. 1. Do zadań Służby Celnej należy realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności:

- 1) wykonywanie czynności związanych z obejmowaniem towarów procedurą celną i powrotnym wywozem;
- 2) wymiar i pobór:
 - a) należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów,
 - b) podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów,
 - c) podatku akcyzowego,
 - d) podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471),
 - e) opłaty paliwowej,

- f) podatku od wydobycia niektórych kopalin;
- 3) wykonywanie zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT);
- 4) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe, prekursory materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym;
- 5) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „Kodeksem karnym skarbowym”;
- 6) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko:
 - a) zdrowiu, określonych w art. 55, 57, 61 i 66 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 i 437),
 - b) dobrom kultury, określonych w art. 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505 oraz z 2016 r. poz. 1330) i w art. 53 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506),

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149, 1247 i 1304, z 2014 r. poz. 312, 1215 i 1328, z 2015 r. poz. 396, 1269, 1479, 1649, 1712, 1855 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 178, 437, 1052 i 1228.

- c) prawom własności intelektualnej, określonych w art. 116–118 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 i 1333) i w art. 305 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 oraz z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615),
 - d) przyrodzie, określonych w art. 128 i art. 131 pkt 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422),
 - e) środowisku, określonych w art. 183 § 2, 4, 5 i 6, w przypadku czynów, o których mowa w art. 183 § 2, 4 i 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, określonych w art. 244 Kodeksu karnego, w zakresie niestosowania się do zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych,
 - f) ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym, określonym w art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 194 oraz z 2016 r. poz. 1228)
- oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celną;
- 7) wykonywanie kontroli:
 - a) określonych w art. 30 ust. 2 i 3,
 - b) wywiązywania się podmiotów z obowiązków w zakresie podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w pkt 2 lit. d, podatku akcyzowego, podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz opłaty paliwowej;
 - 8) wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, związanych w szczególności z udzielaniem koncesji oraz zezwoleń, zatwierdzaniem regulaminów oraz rejestracją urządzeń;
 - 9) wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1);

- 9a) wykonywanie zadań wynikających z zakazu obejmowania procedurą celną dopuszczenia do obrotu paliw stałych niespełniających wymagań określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1728, z 2015 r. poz. 1361 oraz z 2016 r. poz. 266, 542 i 1165);
- 9b) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 737/2010 z dnia 10 sierpnia 2010 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 216 z 17.08.2010, str. 1);
- 10) współdziałanie przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej;
- 11) współpraca z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnej;
- 12) współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi.

2. Zadania określone w ust. 1 wykonuje się, podejmując odpowiednio czynności kontrolne, czynności audytowe, prowadząc postępowania przygotowawcze zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749), zwanej dalej „Kodeksem postępowania karnego”, Kodeksu karnego skarbowego lub ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713), zwanej dalej „Kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia”, lub prowadząc postępowania celne, podatkowe lub administracyjne.

3. W zakresie zadań określonych w ust. 1 pkt 6 Służbie Celnej przysługują uprawnienia procesowe Policji wynikające z przepisów Kodeksu postępowania karnego.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a, są wykonywane na zasadach określonych w rozdziale 3, natomiast kontrole określone w ust. 1 pkt 7 lit. b są wykonywane na zasadach określonych w dziale VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923, 1932 i 2184 oraz z 2016 r. poz. 195, 615, 846, 1228 i 1579.

Art. 3. 1. Kontrole, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7, przeprowadza się na podstawie analizy ryzyka mającej na celu rozpoznawanie i oszacowanie wielkości tego ryzyka oraz ustalenie środków niezbędnych do jego ograniczania.

2. Ryzyko, o którym mowa w ust. 1, oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

3. Kontrole, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7, mogą być przeprowadzane niezależnie od rezultatów analizy ryzyka, o ile mają one charakter losowy lub obowiązek ich przeprowadzenia w określonym czasie wynika z przepisów prawa.

Art. 4. 1. Organy administracji publicznej oraz inne państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać i nieodpłatnie udzielać organom Służby Celnej pomocy technicznej przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Właściwy organ Służby Celnej pokrywa poniesione przez jednostkę samorządu terytorialnego, udokumentowane koszty związane z udzieleniem pomocy technicznej, o której mowa w ust. 1, na pisemny wniosek właściwego organu tej jednostki, złożony nie później niż 30 dni po poniesieniu takich kosztów.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby, warunki i zakres:

- 1) współdziałania organów Służby Celnej z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1,
- 2) pomocy technicznej udzielanej organom Służby Celnej
– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego i skutecznego wykonywania zadań organów Służby Celnej i organów współdziałających.

Art. 5. 1. Na złożone w każdym czasie żądanie organu Służby Celnej osoba, posiadająca informacje mające znaczenie dla wykonywania zadań Służby Celnej, o których mowa w art. 2 ust. 1, w szczególności osoba, która podlega kontroli, jest obowiązana do dostarczenia, w ustalonych terminach, dokumentów i informacji jak również do udzielania niezbędnej pomocy.

2. Pisemne wystąpienie o dostarczenie dokumentów, informacji oraz o udzielenie pomocy powinno w szczególności zawierać oznaczenie treści żądania i uzasadnienie tego wystąpienia.

Art. 6. Obowiązek dostarczania dokumentów i informacji, o którym mowa w art. 5, dotyczy również dokumentów elektronicznych, o których mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1579).

Art. 7. 1. Organy Służby Celnej, w związku z prowadzonymi postępowaniami celnymi, podatkowymi, administracyjnymi, postępowaniami w sprawach o wykroczenia lub przestępstwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 6, postępowaniami w sprawach o wykroczenia skarbowe lub przestępstwa skarbowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5, czynnościami audytowymi, a także w celu wykonywania kontroli, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7, realizowanych przez te organy, mogą zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, mogą być zbierane i przetwarzane przez organy Służby Celnej, wyłącznie, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych czynności, z zastrzeżeniem ust. 2. Administrator danych jest obowiązany udostępnić dane na podstawie imiennego upoważnienia organu Służby Celnej, okazanego wraz z legitymacją służbową przez funkcjonariusza celnego lub członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w jednostce organizacyjnej Służby Celnej. Fakt udostępnienia tych danych podlega ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

2. Organy Służby Celnej mogą również zbierać i wykorzystywać oraz przetwarzać informacje, dostarczane tym organom na podstawie przepisów odrębnych.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności danych dotyczących podróży w rozumieniu art. 1 pkt 40 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego

(Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 1, z późn. zm.³⁾), osób dokonujących przemieszczania towarów, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.⁴⁾), oraz danych zawartych w rejestrach publicznych, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w tym również danych w formie dokumentu elektronicznego. Dane w formie dokumentu elektronicznego przekazuje się w szczególności na informatycznym nośniku danych lub przy użyciu systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030 i 1579).

4. W związku z realizacją zadań Służby Celnej, o których mowa w ust. 1 i 2, organy władzy publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.⁵⁾) oraz podmioty prowadzące rejestry, o których mowa w ust. 3, mogą, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych informacji zgromadzonych w rejestrach organom Służby Celnej, bez konieczności składania pisemnych wniosków, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności oraz jeżeli organy Służby Celnej posiadają:

- 1) urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje uzyskał, oraz
- 2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 4, nie dotyczy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzanych przez nie funduszy.

6. Organy Służby Celnej, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, są uprawnione do korzystania z informacji

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 69 z 15.03.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 87 z 02.04.2016, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 111 z 27.04.2016, str. 1.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1649, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65, 1228 i 1579.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877, z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150 oraz z 2016 r. poz. 195, 1257 i 1454.

gromadzonych w systemach teleinformatycznych przez organy podatkowe, organy kontroli skarbowej oraz organy Straży Granicznej, które to organy umożliwiają dostęp do gromadzonych przez siebie informacji za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub oprogramowania interfejsowego, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

7. Udostępnianie informacji, o których mowa w ust. 1, w sposób określony w ust. 6, następuje na wniosek organu Służby Celnej zawierający dane:

- 1) system, z którego informacje będą udostępniane;
- 2) zakres informacji udostępnianych w związku z realizacją poszczególnych zadań ustawowych;
- 3) osoby uprawnione oraz zakres informacji, które te osoby mogą uzyskiwać;
- 4) zakres danych określających cel dostępu do informacji.

8. Warunkiem udostępnienia informacji jest stwierdzenie przez organ je udostępniający, w drodze decyzji administracyjnej, że informacje te są niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, oraz że organy Służby Celnej spełniają wymogi określone w ust. 4.

9. W decyzji, o której mowa w ust. 8, organ udostępniający informacje określa sposób udostępniania informacji, w tym co najmniej dane, o których mowa w ust. 7.

10. W przypadku gdy w ramach sprawowanej kontroli organ udostępniający informacje, o których mowa w ust. 1, w sposób określony w ust. 6, uzna, że dostęp do informacji jest realizowany niezgodnie z warunkami określonymi w decyzji, o której mowa w ust. 8, może wstrzymać ich udostępnianie i zażądać szczegółowych wyjaśnień od organu Służby Celnej, który wystąpił o ich udostępnienie. Jeżeli organ udostępniający informacje uzna wyjaśnienia za niewystarczające, może, w drodze decyzji administracyjnej, odmówić ich udostępnienia.

11. Organy Służby Celnej są obowiązane informować organ udostępniający o każdej zmianie dotyczącej warunków, które stanowiły podstawę do wydania decyzji, o której mowa w ust. 8.

12. Dane osobowe przechowuje się przez okres, w którym są one niezbędne dla realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez organy Służby Celnej.

Organ Służby Celnej dokonuje weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 10 lat od dnia uzyskania informacji, usuwając dane zbędne.

13. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewniania bezpieczeństwa pobieranych danych.

Art. 8. 1. Informacja dotycząca podmiotu, o którym mowa w art. 30 ust. 1, będąca przedmiotem albo wynikiem przeprowadzonej przez organ Służby Celnej analizy ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, oraz informacja uzyskana w sposób określony w art. 5–7, która na mocy przepisów odrębnych podlega ochronie, stanowią tajemnicę celną, z zastrzeżeniem ust. 8, i nie mogą być rozpowszechniane. Przekazywanie informacji stanowiących tajemnicę celną, jest dozwolone w przypadku, gdy organ Służby Celnej jest do tego obowiązany lub upoważniony zgodnie z obowiązującymi ustawami.

2. Do przestrzegania tajemnicy celnej obowiązani są funkcjonariusze celni, zwani dalej „funkcjonariuszami”, oraz członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków uzyskali dostęp do informacji stanowiących tajemnicę celną.

3. Osoby wymienione w ust. 2 są obowiązane do złożenia na piśmie przyrzeczenia następującej treści:

„Przyrzekam, że będę przestrzegał tajemnicy celnej. Oświadczam, że są mi znane przepisy o odpowiedzialności karnej za ujawnienie tej tajemnicy.”.

4. Do przestrzegania tajemnicy celnej obowiązane są również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tajemnicą celną, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis prawa.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do osób, które przekazały informacje objęte tajemnicą celną.

6. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–5 przepisy art. 294 § 3, 295, 296–297a oraz art. 299–299b i art. 301 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

7. Naruszenie tajemnicy celnej podlega odpowiedzialności karnej jak za naruszenie tajemnicy skarbowej.

8. Przepisów o tajemnicy celnej nie stosuje się do informacji podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

9. Dane uzyskane w wyniku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3, mogą być udostępnione odbiorcom innym niż uprawnieni na podstawie odrębnych przepisów, o ile ich udostępnienie nie będzie stanowiło naruszenia przepisów prawa lub prawnie chronionych interesów podmiotów i osób, których informacje te dotyczą. Udostępnianie danych powinno nastąpić z zachowaniem zasad wynikających z art. 38 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068).

10. Za przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 9, w zakresie niezbędnym dla ich udostępnienia, mogą być pobierane opłaty, w wysokości nie niższej niż wysokość kosztów poniesionych na ich wygenerowanie i przetworzenie.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb udostępniania danych, o których mowa w ust. 9, oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 10, uwzględniając efektywne wykonywanie zadań Służby Celnej oraz konieczność zapewnienia pokrycia kosztów przetwarzania informacji.

Art. 8a. 1. Właściwy dyrektor izby celnej sporządza i przedkłada Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału, informację o podmiotach importujących drewno i produkty z drewna, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010, str. 23).

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby podmiotu importującego drewno i produkty z drewna;
- 2) rodzaj drewna i produktów z drewna (kod CN towaru) oraz ich ilość;
- 3) kraj pochodzenia drewna i produktów z drewna oraz kraj, z którego drewno i produkty z drewna są importowane, jeżeli jest on inny niż kraj pochodzenia drewna i produktów z drewna;
- 4) szacunkową wartość drewna i produktów z drewna.

Rozdział 2

Organizacja Służby Celnej

Art. 9. 1. Organami Służby Celnej są:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 2) Szef Służby Celnej;
- 3) dyrektorzy izb celnych;
- 4) naczelnicy urzędów celnych.

2. Organy, o których mowa w ust. 1, realizują zadania, w szczególności organów celnych i organów podatkowych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, wyznaczyć organ Służby Celnej do wykonywania niektórych zadań Służby Celnej oraz określić terytorialny zasięg jego działania, uwzględniając potrzebę sprawnego wykonywania zadań organów Służby Celnej oraz gospodarcze potrzeby przedsiębiorców.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową organów Służby Celnej, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, w zakresie, w jakim właściwość ta nie wynika z przepisów regulujących zadania organów celnych i organów podatkowych, uwzględniając rodzaj zadań realizowanych przez organy Służby Celnej oraz gospodarcze potrzeby przedsiębiorców.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość miejscową urzędów celnych oraz izb celnych do wykonywania zadań określonych w Kodeksie karnym skarbowym,
- 2) właściwość miejscową wyznaczonych urzędów celnych do prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o niektóre przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, określone w art. 133 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego

– mając na uwadze zapewnienie sprawnego wykonywania zadań Służby Celnej.

Art. 10. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych koordynuje i współdziała w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań Służby Celnej.

2. Szef Służby Celnej podlega ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

3. Szef Służby Celnej kieruje Służbą Celną oraz zapewnia sprawne i efektywne wykonywanie jej zadań, w szczególności przez:

- 1) sprawowanie nadzoru nad działalnością dyrektorów izb celnych i naczelników urzędów celnych;
- 2) realizację budżetu państwa w zakresie ustalonym dla Służby Celnej;
- 3) kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w Służbie Celnej oraz wykonywanie zadań kierownika urzędu wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach celnych, podatku akcyzowego, gier hazardowych, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanych dalej „komórkami organizacyjnymi w urzędzie obsługującym ministra”;
- 4) współpracę z właściwymi organami innych państw oraz z organizacjami międzynarodowymi;
- 5) wykonywanie funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013”;
- 6) (uchylony)
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie i przepisach odrębnych.

3a. W celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań, w szczególności nadzoru nad działalnością dyrektorów izb celnych i naczelników urzędów celnych oraz kształtowania polityki kadrowej i szkoleniowej w Służbie Celnej, Szef Służby Celnej może wydawać zarządzenia.

4. Szef Służby Celnej jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy celnych.

5. Szef Służby Celnej wykonuje zadania przy pomocy:

- 1) naczelników urzędów celnych;
- 2) dyrektorów izb celnych;
- 3) komórek organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra.

Art. 11. W celu realizacji zadań Służby Celnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, strategię działania Służby Celnej oraz sposób jej realizacji, mając na uwadze efektywność wykonywanych zadań.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nadaje sztandar Służbie Celnej oraz sztandary jednostkom organizacyjnym Służby Celnej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór sztandaru Służby Celnej,
 - 2) podstawowe elementy wzoru sztandaru nadawanego jednostkom organizacyjnym Służby Celnej oraz jednostki organizacyjne Służby Celnej, którym ten sztandar jest nadawany,
 - 3) tryb nadawania sztandarów, o których mowa w ust. 1
- uwzględniając w nim wizerunek orla białego ustalony dla godła państwowego oraz mając na uwadze tradycję Służby Celnej.

Art. 13. Działalność duszpasterska w Służbie Celnej prowadzona jest na podstawie porozumień ministra właściwego do spraw finansów publicznych z przedstawicielami kościoła lub związku wyznaniowego. Komunikat o podpisaniu porozumienia publikuje się w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.

Art. 14. Dzień 21 września jest Dniem Służby Celnej.

Art. 15. 1. W celu uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla Służby Celnej ustanawia się odznakę honorową „Zasłużony dla Służby Celnej”.

2. Odznaka „Zasłużony dla Służby Celnej” dzieli się na stopnie:

- 1) I stopień – złota odznaka „Zasłużony dla Służby Celnej”;
- 2) II stopień – srebrna odznaka „Zasłużony dla Służby Celnej”;
- 3) III stopień – brązowa odznaka „Zasłużony dla Służby Celnej”.

3. Odznakę nadaje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

4. Osoba, której nadano odznakę „Zasłużony dla Służby Celnej”, otrzymuje legitymację potwierdzającą jej nadanie.

5. Odznaka „Zasłużony dla Służby Celnej” tego samego stopnia może być nadana tej samej osobie tylko raz.

6. Osobie wyróżnionej odznaką „Zasłużony dla Służby Celnej” nie nadaje się tej odznaki w stopniu niższym od posiadanego.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania w sprawach o nadanie odznaki „Zasłużony dla Służby Celnej”, osoby uprawnione do występowania z wnioskiem o nadanie tej odznaki oraz termin rozpatrzenia wniosku,
- 2) wzór odznaki „Zasłużony dla Służby Celnej”, wzór wniosku o nadanie odznaki zawierający informację uzasadniającą jej nadanie oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki,
- 3) sposób wręczania i noszenia odznaki „Zasłużony dla Służby Celnej”,
- 4) sposób ewidencjonowania informacji o osobach wyróżnionych odznaką „Zasłużony dla Służby Celnej”

– mając na uwadze sprawne przeprowadzenie postępowania, ujednolicenie sposobu składania wniosków oraz zapewnienie przyznawania odznaczeń osobom szczególnie zasłużonym.

Art. 16. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, tworzyć organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań Służby Celnej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, tworząc organy opiniodawczo-doradcze, określa ich nazwę, skład, zakres działania, długość kadencji, na jaką zostały powołane, oraz tryb postępowania tych organów.

Art. 17. 1. W celu realizacji zadania określonego w art. 10 ust. 3 pkt 5, Szef Służby Celnej jest uprawniony do:

- 1) żądania od organów administracji publicznej oraz państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych wszelkich niezbędnych informacji;
- 2) zlecania wykonania określonych czynności organom administracji publicznej oraz państwowym jednostkom organizacyjnym i osobom prawnym uprawnionym do kontroli dokumentów, które mają znaczenie dla realizacji zadań określonych w tytule V rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

2. Pisemne wystąpienie o dostarczenie informacji lub wykonanie określonych czynności powinno w szczególności zawierać oznaczenie treści żądania lub zlecenia oraz termin dostarczenia informacji lub wykonania określonej czynności. W przypadku podmiotów innych niż przeprowadzające kontrole zgodnie z tytułem V rozdziałem III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wystąpienie powinno zawierać ponadto wskazanie okoliczności będących podstawą tego wystąpienia.

3. W czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 mogą uczestniczyć funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej.

4. W czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 oraz realizowanych na podstawie art. 30 ust. 3 pkt 6 mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz przedstawiciele organów Unii Europejskiej.

5. Organy administracji publicznej oraz państwowe jednostki organizacyjne przeprowadzające kontrole zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 są obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektu propozycji zastosowania analizy ryzyka oraz projektów programów kontroli, o których mowa w art. 84 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, i sprawozdań z ich realizacji, o których mowa w art. 86 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, najpóźniej na 21 dni przed terminami określonymi w tym rozporządzeniu, w celu ich weryfikacji i przekazania do Komisji Europejskiej.

Art. 18. Szef Służby Celnej jest uprawniony do upoważniania funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej, o których mowa w art. 22, do wykonywania zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 4–6 oraz art. 30 ust. 2 pkt 1 i 2 w przypadku:

- 1) realizowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej operacji międzynarodowych, w których uczestniczy Służba Celna;
- 2) zagrożenia realizacji zadań wykonywanych przez Służbę Celną.

Art. 19. 1. Do zadań dyrektora izby celnej należy:

- 1) sprawowanie nadzoru nad działalnością naczelników urzędów celnych;
- 2) rozstrzyganie w II instancji w sprawach należących w I instancji do naczelników urzędów celnych;
- 3) rozstrzyganie w I instancji w sprawach określonych w przepisach odrębnych;

- 4) realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w izbach celnych i urzędach celnych;
- 5) wykonywanie kontroli określonych w art. 30 ust. 2 i ust. 3 pkt 2–10;
- 6) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych i ściganie ich sprawców, w zakresie ustalonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 4 i 6 oraz ściganie ich sprawców w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 6;
- 7) współdziałanie z terenowymi organami Straży Granicznej, w szczególności koordynacja działań w zakresie sprawnego wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 30 ust. 2 pkt 1;
- 8) współdziałanie z terenowymi organami kontroli skarbowej;
- 9) współdziałanie z organami władzy samorządowej i innymi organami władzy publicznej;
- 10) wykonywanie innych zadań określonych w przepisach odrębnych;
- 11) wykonywanie zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT);
- 12) dokonywanie poboru należności celnych, podatków, opłat i dopłat, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2;
- 13) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 2 pkt 8 oraz art. 8 rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT;
- 14) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 737/2010 z dnia 10 sierpnia 2010 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok;
- 15) wykonywanie zadań wierzyciela określonych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, 868, 1228, 1244 i 1579);

- 16) prowadzenie postępowania egzekucyjnego należności pieniężnych zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- 17) przekazywanie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji, o której mowa w art. 64 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289 oraz z 2015 r. poz. 211), oraz występowanie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej na podstawie tej ustawy z wnioskiem o:
 - a) udzielenie informacji,
 - b) powiadomienie,
 - c) odzyskanie należności pieniężnych,
 - d) podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

2. Dyrektorzy izb celnych wykonują zadania przy pomocy podległych im izb celnych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, określi sposób i warunki współdziałania dyrektorów izb celnych oraz naczelników urzędów celnych z organami, o których mowa w ust. 1 pkt 8, mając na uwadze zapewnienie prawidłowej i terminowej realizacji zadań tych organów oraz ekonomikę postępowania.

Art. 20. 1. Do zadań naczelnika urzędu celnego należy:

- 1) obejmowanie towarów procedurą celną oraz przyjmowanie zgłoszeń do powrotnego wywozu, dokonywanie wymiaru i poboru należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego;
- 2) wymiar, pobór i kontrola podatku akcyzowego i opłaty paliwowej;
- 3) wymiar, pobór i kontrola podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d;
- 3a) wymiar, pobór i kontrola podatku od wydobywania niektórych kopalin;
- 4) dokonywanie wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów;
- 5) wykonywanie kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 1a i 2 oraz pkt 7–10;

- 6) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych i ściganie ich sprawców, w zakresie ustalonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 4 i 6 oraz ściganie ich sprawców w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 6;
- 7) współdziałanie z organami władzy samorządowej i innymi organami władzy publicznej;
- 8) wykonywanie innych zadań określonych w przepisach odrębnych.

2. Naczelnicy urzędów celnych wykonują zadania przy pomocy podległych im urzędów celnych.

Art. 20a. 1. Naczelnik urzędu celnego właściwy dla portu morskiego:

- 1) informuje organ upoważniony na podstawie przepisów odrębnych do przeprowadzania kontroli towarów przywożonych z państw trzecich o przywozie na obszar celny Unii Europejskiej towaru, który podlega obowiązkowi kontroli przeprowadzanej przez ten organ;
- 2) ustala termin, w tym godzinę, i miejsce kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w uzgodnieniu z operatorem portowym i dysponentem towaru, uwzględniając informację o planowanych kontrolach przekazaną przez organ, o którym mowa w pkt 1.

2. Z wyłączeniem przypadku gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia badań laboratoryjnych lub poddania towaru kwarantannie lub – w przypadku żywych zwierząt – izolacji, czas trwania w portach morskich kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organy Służby Celnej, nie powinien przekraczać 24 godzin liczonych od chwili przedstawienia towaru do kontroli, złożenia kompletnego wniosku o dokonanie kontroli do właściwych organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, do zwolnienia towaru do procedury celnej. Termin ten ulega wydłużeniu do 48 godzin w przypadkach uzasadnionych w szczególności względami bezpieczeństwa publicznego, ochroną życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochroną środowiska.

3. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną, jeżeli przeprowadzenie kontroli towarów przywożonych z państw trzecich jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od organów, o których mowa w ust. 1.

4. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną w soboty i dni ustawowo wolne od pracy.

5. Przepisów ust. 2–4 nie stosuje się, jeżeli przepisy Unii Europejskiej określają inne terminy dokonywania czynności kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organy Służby Celnej.

Art. 21. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi izby celne i urzędy celne oraz określa ich siedziby, uwzględniając zadania Służby Celnej, konieczność sprawnej ich realizacji oraz zapewnienie ciągłości wykonywanych zadań w przypadkach znoszenia izb celnych lub urzędów celnych.

2. Organizację izb celnych i urzędów celnych określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, w celu prawidłowej realizacji zadań ustawowych, może tworzyć ośrodki szkoleniowe i laboratoria celne oraz określać ich organizację i zakres działania.

Art. 22. Jednostkami organizacyjnymi Służby Celnej, zwanymi dalej „jednostkami organizacyjnymi”, są:

- 1) komórki organizacyjne w urzędzie obsługującym ministra;
- 2) izby celne;
- 3) urzędy celne wraz z podległymi oddziałami celnymi.

Art. 23. 1. W jednostkach organizacyjnych mogą:

- 1) pełnić służbę funkcjonariusze;
- 2) być zatrudnieni członkowie korpusu służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1345 i 1607);
- 3) być zatrudnieni pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1511).

2. Zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 4–7 i 10, wykonują wyłącznie funkcjonariusze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

3. Zadania niezastrzeżone dla funkcjonariuszy mogą wykonywać osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 24. 1. Urzędem w rozumieniu niniejszego rozdziału oraz rozdziałów 7–12 i 14 jest izba celna wraz z podległymi urzędami celnymi.

2. Zadania dyrektora generalnego urzędu przewidziane w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej w stosunku do członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w izbach celnym i urzędach celnym wykonuje dyrektor izby celnej.

3. Zadania kierownika urzędu wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra wykonuje Szef Służby Celnej. Kierownikiem urzędu dla jednostek organizacyjnych określonych w art. 22 pkt 2 i 3, w rozumieniu ustawy, jest dyrektor izby celnej.

4. W sprawach związanych z pełnieniem służby oraz zatrudnieniem w jednostkach organizacyjnych określonych w art. 22 pkt 2 i 3 właściwym do podejmowania rozstrzygnięć jest kierownik urzędu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 25. W sprawach określonych w rozdziałach 7–11 ustawy, organami wyższego stopnia są:

- 1) w stosunku do naczelnika urzędu celnego – dyrektor izby celnej;
- 2) w stosunku do dyrektora izby celnej – Szef Służby Celnej.

Art. 26. 1. Stanowiska:

- 1) Szefa Służby Celnej,
- 2) zastępcy Szefa Służby Celnej,
- 3) dyrektora departamentu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- 4) zastępcy dyrektora departamentu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- 5) dyrektora izby celnej,
- 6) zastępcy dyrektora izby celnej,
- 7) naczelnika urzędu celnego,

8) zastępcy naczelnika urzędu celnego

– są wyższymi stanowiskami kierowniczymi w jednostkach organizacyjnych.

2. Stanowiska, które wiążą się ze zwierzchnictwem służbowym są stanowiskami kierowniczymi w jednostkach organizacyjnych.

3. Funkcjonariusz może ubiegać się o stanowisko dyrektora departamentu i jego zastępcy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych, obsadzone odpowiednio zgodnie z przepisami ustawy o służbie cywilnej.

Art. 27. 1. Szefa Służby Celnej – podsekretarza stanu lub sekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych – powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Zastępcę Szefa Służby Celnej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Służby Celnej, z korpusu generałów Służby Celnej lub korpusu oficerów starszych Służby Celnej.

3. Na stanowisko Szefa Służby Celnej może być powołana osoba, która spełnia następujące kryteria:

- 1) ma obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) ma wyższe wykształcenie magisterskie;
- 5) ma co najmniej czteroletnie doświadczenie w zakresie obejmującym zagadnienia celne lub podatkowe;
- 6) ma co najmniej czteroletni okres zatrudnienia w organach administracji publicznej, w tym co najmniej trzyletnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym;
- 7) ma nieposzlakowaną opinię;
- 8) daje rękojmię należytego wykonywania zadań.

4. Na stanowisko zastępcy Szefa Służby Celnej może być powołana osoba, która spełnia następujące kryteria:

- 1) ma obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;

- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) ma wyższe wykształcenie magisterskie;
- 5) ma co najmniej czteroletni okres służby w Służbie Celnej, w tym co najmniej trzyletnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym;
- 6) ma nieposzlakowaną opinię;
- 7) daje rękojmię należytego wykonywania zadań.

5. Dyrektora izby celnej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Służby Celnej.

6. Zastępcę dyrektora izby celnej powołuje i odwołuje Szef Służby Celnej na wniosek dyrektora izby celnej.

7. Naczelnika urzędu celnego powołuje i odwołuje Szef Służby Celnej na wniosek dyrektora izby celnej.

8. Zastępcę naczelnika urzędu celnego powołuje i odwołuje dyrektor izby celnej na wniosek naczelnika urzędu celnego.

9. Na stanowiska, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5–8, może być powołana osoba, która spełnia następujące kryteria:

- 1) ma obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) ma wyższe wykształcenie magisterskie;
- 5) ma co najmniej czteroletnie doświadczenie w zakresie obejmującym zagadnienia celne lub podatkowe;
- 6) ma co najmniej czteroletni okres służby w Służbie Celnej;
- 7) ma nieposzlakowaną opinię;
- 8) ma wiedzę zawodową odpowiadającą zakresowi zadań wykonywanych na danym stanowisku;
- 9) ma zdolności organizatorskie oraz predyspozycje do kierowania zespołami ludzkimi;
- 10) daje rękojmię należytego wykonywania zadań.

10. Na stanowiska, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5–8, powołuje się funkcjonariuszy z korpusów oficerów Służby Celnej, o których mowa w art. 115

ust. 1 pkt 4 i 5, lub korpusu generałów Służby Celnej, o którym mowa w art. 115 ust. 1 pkt 6.

10a. Na stanowisko zastępcy dyrektora izby celnej właściwego w sprawach organizacyjno-finansowych, logistycznych i technicznych może zostać powołany członek korpusu służby cywilnej spełniający kryteria, o których mowa w ust. 9 pkt 1–5 i 7–10. Przepis art. 28 stosuje się odpowiednio.

11. Do powoływania na stanowiska, o których mowa w art. 26 ust. 2 i odwoływania z tych stanowisk właściwy jest kierownik urzędu. Powołanie na te stanowiska następuje z korpusu aspirantów Służby Celnej, o którym mowa w art. 115 ust. 1 pkt 3, korpusów oficerów Służby Celnej lub korpusu generałów Służby Celnej albo członków korpusu służby cywilnej.

Art. 28. 1. Dobór kandydatów na stanowiska, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5–8, jest dokonywany w drodze rekrutacji, na którą składa się:

- 1) rozmowa kwalifikacyjna;
- 2) test wiedzy;
- 3) ustalenie zdolności organizatorskich oraz predyspozycji do kierowania zespołami ludzkimi.

2. W wyniku rekrutacji wyłania się nie więcej niż trzech kandydatów, spośród których może nastąpić powołanie.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb rekrutacji, sposób badania zdolności i predyspozycji, o których mowa w ust. 1 pkt 3, a także zakres tematyczny testu wiedzy, mając na uwadze sprawne przeprowadzenie rekrutacji oraz wybór właściwego kandydata.

Art. 29. 1. W przypadku zwolnienia stanowiska dyrektora izby celnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych, do czasu powołania dyrektora izby celnej, powierza pełnienie obowiązków, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców.

2. W przypadku zwolnienia stanowiska naczelnika urzędu celnego, Szef Służby Celnej, do czasu powołania naczelnika urzędu celnego, powierza pełnienie obowiązków, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców.

3. W przypadku zwolnienia stanowiska zastępcy dyrektora izby celnej, Szef Służby Celnej, do czasu powołania zastępcy dyrektora izby celnej, powierza pełnienie obowiązków, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, funkcjonariuszowi z korpusów oficerów Służby Celnej lub członkowi korpusu służby cywilnej.

4. W przypadku zwolnienia stanowiska zastępcy naczelnika urzędu celnego, dyrektor izby celnej, do czasu powołania zastępcy naczelnika urzędu celnego, powierza pełnienie obowiązków, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, funkcjonariuszowi z korpusów oficerów Służby Celnej lub członkowi korpusu służby cywilnej.

5. W przypadku czasowej niemożności pełnienia służby na stanowisku dyrektora izby celnej, do czasu ustania przeszkody w pełnieniu służby na tym stanowisku, minister właściwy do spraw finansów publicznych powierza pełnienie obowiązków dyrektora izby celnej jednemu z jego zastępców.

6. W przypadku czasowej niemożności pełnienia służby na stanowisku naczelnika urzędu celnego, do czasu ustania przeszkody w pełnieniu służby na tym stanowisku, Szef Służby Celnej powierza pełnienie obowiązków naczelnika urzędu celnego jednemu z jego zastępców.

Art. 29a. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach w celu zapewnienia właściwej organizacji i właściwego funkcjonowania jednostki organizacyjnej:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Szefa Służby Celnej, może przenieść dyrektora izby celnej na takie samo stanowisko do innej jednostki organizacyjnej;
- 2) Szef Służby Celnej może przenieść zastępcę dyrektora izby celnej albo naczelnika urzędu celnego na takie samo stanowisko do innej jednostki organizacyjnej;
- 3) Szef Służby Celnej może przenieść zastępcę naczelnika urzędu celnego na takie samo stanowisko do innego urzędu;
- 4) dyrektor izby celnej może przenieść zastępcę naczelnika urzędu celnego na takie samo stanowisko do innej jednostki organizacyjnej w ramach tego samego urzędu.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 86 ust. 4, ust. 5 zdanie drugie i trzecie oraz ust. 6 stosuje się odpowiednio.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach w celu zapewnienia właściwej organizacji i właściwego funkcjonowania jednostki organizacyjnej dyrektora izby celnej lub zastępcę dyrektora izby celnej można przenieść czasowo na takie samo stanowisko, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, do innej jednostki organizacyjnej. Przeniesienia dokonuje odpowiednio minister właściwy do spraw finansów publicznych albo Szef Służby Celnej.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach w celu zapewnienia właściwej organizacji i właściwego funkcjonowania jednostki organizacyjnej naczelnika urzędu celnego lub zastępcę naczelnika urzędu celnego można przenieść czasowo na takie samo stanowisko, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, do innej jednostki organizacyjnej. Przeniesienia dokonuje odpowiednio Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej.

5. W okresie czasowego przeniesienia dyrektora izby celnej lub naczelnika urzędu celnego pełnienie obowiązków dyrektora izby celnej lub naczelnika urzędu celnego powierza się jednemu z jego zastępców. Powierzenia dokonuje odpowiednio minister właściwy do spraw finansów publicznych albo Szef Służby Celnej.

6. W okresie czasowego przeniesienia zastępcy dyrektora izby celnej lub zastępcy naczelnika urzędu celnego pełnienie obowiązków zastępcy dyrektora izby celnej lub zastępcy naczelnika urzędu celnego powierza się funkcjonariuszowi z korpusu oficerów Służby Celnej lub członkowi korpusu służby cywilnej. Powierzenia dokonuje odpowiednio Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej.

7. Przepisów ust. 5 i 6 nie stosuje się, gdy na okres czasowego przeniesienia dyrektora izby celnej, naczelnika urzędu celnego lub ich zastępców na ich miejsce zostanie przeniesiony dyrektor izby celnej, naczelnik urzędu celnego lub ich zastępcy z innej jednostki organizacyjnej.

8. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, przeniesienie jest równoznaczne z odwołaniem ze stanowiska w jednostce organizacyjnej przed przeniesieniem i powołaniem na stanowisko w jednostce organizacyjnej, do której funkcjonariusz został przeniesiony.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, przeniesienie jest równoznaczne z powierzeniem pełnienia obowiązków na stanowisku w jednostce

organizacyjnej, do której funkcjonariusz został przeniesiony. Przepis art. 86 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, stosuje się odpowiednio przepisy art. 91–93.

Rozdział 3

Kontrola wykonywana przez Służbę Celną

Art. 30. 1. Kontrola wykonywana przez Służbę Celną polega na sprawdzeniu prawidłowości przestrzegania przepisów prawa przez zobowiązane do tego osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotami podlegającymi kontroli”, w zakresie, o którym mowa w ust. 2 i 3.

2. Kontroli podlega przestrzeganie przepisów:

- 1) prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami;
- 2) prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy;
- 3) regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- 4) prawa podatkowego w zakresie wydobywania uróbku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobywania gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalin (Dz. U. z 2016 r. poz. 1581).

3. Kontroli podlega również:

- 1) prawidłowość i terminowość wpłat podatku akcyzowego od niektórych wyrobów określonych w przepisach odrębnych oraz podatku od gier;

- 1a) prawidłowość i terminowość wpłat podatku od wydobycia niektórych kopalin;
- 2) rodzaj paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych;
- 3) przystosowanie zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. poz. 1611 oraz z 2004 r. poz. 386 i 890);
- 4) stosowanie receptur, o których mowa w pkt 3, oraz prawidłowość deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową;
- 5) działalność zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową;
- 6) prawidłowość wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia;
- 7) wywóz i przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;
- 8) ruch drogowy w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.⁶⁾);
- 9) transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- 9a) przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448, z 2013 r. poz. 700, 991, 1446 i 1611, z 2014 r. poz. 312, 486, 529, 768, 822 i 970, z 2015 r. poz. 211, 541, 591, 933, 1038, 1045, 1273, 1326, 1335, 1830, 1844, 1893, 2183 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 266, 352 i 1250.

Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 8;

- 9b) kontrola spełniania obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.⁷⁾), w zakresie paliw ciekłych;
- 10) wykonywanie innych obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, których kontrola przestrzegania należy do zadań organów Służby Celnej.

4. Nie podlegają kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2, wyroby akcyzowe przeznaczone na cele specjalne określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 720 i 1165), w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

5. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, podlegają kontroli do czasu uiszczenia od wyrobów akcyzowych należnego podatku akcyzowego. Ograniczenia określonego w zdaniu poprzednim nie stosuje się w przypadku czynności dotyczących wyrobów korzystających ze zwolnienia albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi.

6. Kontrola, o której mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, może być wykonywana jako kontrola stała polegająca na wykonywaniu przez funkcjonariusza czynności kontrolnych w sposób ciągły w komórce organizacyjnej utworzonej przez naczelnika urzędu celnego na terenie podmiotu podlegającego kontroli.

6a. Kontrole, o których mowa w ust. 3 pkt 9a, Służba Celna wykonuje na przejściach granicznych oraz w oddziałach celnych wewnętrznych.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki wykonywania kontroli, o której

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984 i 1238, z 2014 r. poz. 457, 490, 900, 942, 1101 i 1662, z 2015 r. poz. 151, 478, 942, 1618, 1893, 1960 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 266, 831, 925, 1052 i 1165.

mowa w ust. 2 pkt 1, w odniesieniu do okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz wyposażenia i sprzętu jednostek wojskowych, a także wyposażenia i sprzętu jednostek organizacyjnych służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, mając na uwadze uproszczenie czynności kontrolnych podejmowanych wobec tego rodzaju towarów oraz zapewnienie skuteczności kontroli.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i ministrem właściwym do spraw rynków rolnych może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres kontroli, o których mowa w ust. 3 pkt 9a, które będą wykonywane przez organy Służby Celnej, uwzględniając możliwości techniczne Służby Celnej i zakres wiedzy specjalistycznej funkcjonariuszy, a także potrzebę wykonywania sprawnej i efektywnej kontroli przy zapewnieniu płynności ruchu na przejściach granicznych dla ochrony bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej;
- 2) sposób i warunki wykonywania przez organy Służby Celnej kontroli, o których mowa w ust. 3 pkt 9a, uwzględniając specyfikę danego rodzaju kontroli oraz możliwości techniczne Służby Celnej.

Art. 31. 1. Kontrole przeprowadza właściwy miejscowo organ Służby Celnej. Organ Służby Celnej właściwy w dniu wszczęcia kontroli pozostaje właściwy chociażby nastąpiło zdarzenie powodujące zmianę właściwości.

2. W przypadku kontroli, o której mowa w art. 48 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.⁸⁾), zwanego dalej „unijnym kodeksem celnym”, oraz kontroli, o których mowa w art. 30 ust. 3 pkt 6, organem Służby Celnej właściwym do przeprowadzenia kontroli jest organ właściwy miejscowo ze względu na siedzibę podmiotu podlegającego kontroli.

2a. Organem Służby Celnej właściwym w zakresie urzędowego sprawdzenia przeprowadzanego przed wydaniem lub zmianą zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie podatku akcyzowego oraz w zakresie zatwierdzenia

⁸⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 90.

i prowadzenia akt weryfikacyjnych zgromadzonych w toku urzędowego sprawdzenia jest naczelnik urzędu celnego właściwy na podstawie przepisów o podatku akcyzowym do wydania zezwolenia.

3. Kontrole mogą wykonywać funkcjonariusze pełniący służbę w jednostce organizacyjnej właściwej do przeprowadzenia kontroli oraz funkcjonariusze pełniący służbę w innych jednostkach organizacyjnych upoważnieni przez właściwy organ Służby Celnej.

Art. 31a. W zakresie niezbędnym do realizacji przez Służbę Celną czynności związanych z wykonywaniem kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1, terenowe organy Straży Granicznej, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643), są uprawnione do przetwarzania w systemach teleinformatycznych informacji pozyskanych w toku kontroli osób i pojazdów przekraczających granicę państwową, stanowiącą granicę zewnętrzną Unii Europejskiej w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, str. 1, z późn. zm.), i obowiązane do udostępniania organom Służby Celnej tych informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Straży Granicznej.

Art. 32. 1. Funkcjonariusze wykonujący kontrole są uprawnieni do:

- 1) żądania udostępniania akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju ewidencji i dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, w tym dokumentów elektronicznych, oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;
- 2) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym;
- 3) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób;
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;

- 5) przesłuchiwanie świadków;
- 6) zasięganie opinii biegłych;
- 7) dokonywanie oględzin;
- 8) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania;
- 9) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
- 10) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych lub wprowadzanych do procesu produkcyjnego surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat produkcyjnych;
- 11) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz środki transportu;
- 12) uczestniczenia w podlegających kontroli czynnościach, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2;
- 13) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu;
- 14) zabezpieczania zebranych dowodów;
- 15) sporządzania szkiców, filmowania i fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
- 16) zatrzymywania i kontrolowania środków transportu oraz statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66) i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458 oraz z 2015 r. poz. 1690 i 1960);
- 17) zbierania niezbędnych materiałów w zakresie kontroli.

2. Funkcjonariusze są upoważnieni do wstępu i poruszania się po terenie podmiotu podlegającego kontroli bez potrzeby uzyskania przepustki oraz nie podlegają rewizji osobistej przewidzianej w regulaminie wewnętrznym tego podmiotu. Funkcjonariusze podlegają przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym ten podmiot.

3. Funkcjonariusze są uprawnieni do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4, 9 i 16, albo w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia.

4. Jeżeli nie ma możliwości korzystania z dróg, funkcjonariusze są uprawnieni do przebywania i poruszania się po gruntach bez uzyskiwania zgody ich właścicieli lub użytkowników w czasie bezpośredniego pościgu, również z użyciem psa służbowego, przy czym za wyrządzone szkody przysługuje odszkodowanie według zasad prawa cywilnego.

Art. 33. 1. Podmioty podlegające kontroli są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w tym:

- 1) umożliwiać wgląd w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli, a zwłaszcza dokumenty handlowe, księgowe i finansowe, nawet jeżeli mają one charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne;
- 2) udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;
- 3) przedstawiać na żądanie funkcjonariusza urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym;
- 4) umożliwiać sporządzanie kopii dokumentów;
- 5) udostępniać towary, urządzenia oraz środki transportu oraz zapewnić dostęp do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli;
- 6) wydawać za pokwitowaniem towary lub dokumenty, jeżeli funkcjonariusz uzna za niezbędne przeprowadzenie ich dalszej analizy lub dokładniejszej kontroli;
- 7) umożliwiać zbadanie towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek;
- 8) przeprowadzać na żądanie funkcjonariusza inwentaryzację w zakresie niezbędnym na potrzeby kontroli;
- 9) udostępniać w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;

- 10) umożliwiać sporządzanie szkiców, filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych;
- 11) zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym – w miarę posiadanych możliwości – samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i liczby funkcjonariuszy je wykonujących i miejsce do przechowywania dokumentów, spełniające wymagania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Podmiot podlegający kontroli jest obowiązany udzielać wszelkich wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

3. Osoby upoważnione do reprezentowania lub prowadzenia spraw podmiotu podlegającego kontroli, pracownicy oraz osoby współdziałające z tym podmiotem są obowiązane udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, wynikających z zakresu wykonywanych czynności lub zadań.

4. Osoba posiadająca towary podlegające kontroli jest obowiązana na jej koszt do wykonywania czynności umożliwiających przeprowadzenie kontroli, w szczególności do rozładowania, okazania oraz załadowania towaru po zakończeniu czynności kontrolnych.

5. Podmiot podlegający kontroli ma obowiązek przystąpić do inwentaryzacji, o której mowa w ust. 1 pkt 8, w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania przeprowadzenia inwentaryzacji lub niezwłocznie po otrzymaniu tego żądania, jeżeli istnieje podejrzenie popełnienia wykroczenia lub przestępstwa.

Art. 34. 1. Na potrzeby kontroli, podmioty:

- 1) wykonujące czynności, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2, są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli, w tym:
 - a) przesłać, zgodnie z art. 64, właściwemu naczelnikowi urzędu celnego zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą działalności w tym zakresie,
 - b) przygotować i oznaczyć urządzenia, pomieszczenia i naczynia służące do tej działalności,
 - c) przechowywać w oddzielnych naczyniach i miejscach wyroby podlegające kontroli, z wyjątkiem przypadków, w których przepisy o podatku akcyzowym przewidują możliwość magazynowania w jednym zbiorniku wyrobów energetycznych: objętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy, zwolnionych od akcyzy ze względu na ich

- przeznaczenie, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie oraz z zapłaconą akcyzą,
- d) dostosować urządzenia, pomieszczenia i naczynia, o których mowa w lit. b, do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebną ilość materiałów do ich nałożenia,
 - e) zapewnić odczynniki i sprzęt techniczny oraz – w przypadkach przewidzianych przez przepisy odrębne – legalizowane przyrządy pomiarowe, niezbędne do kontroli ilości i jakości surowców, półproduktów i wyrobów gotowych,
 - f) informować właściwego naczelnika urzędu celnego o terminach czynności podlegających kontroli,
 - g) przeprowadzać czynności podlegające kontroli w obecności funkcjonariusza,
 - h) prowadzić ewidencję oraz inną dokumentację wyrobów akcyzowych i znaków akcyzy, zgodnie z przepisami o podatku akcyzowym, związaną z działalnością podlegającą kontroli,
 - i) dokonać, na żądanie funkcjonariusza, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym,
 - j) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celnego przypadki zniszczenia lub kradzieży wyrobów objętych kontrolą, a także zniszczenia znaków akcyzy,
 - k) zgłaszać właściwemu naczelnikowi urzędu celnego zamiar zniszczenia wyrobów podlegających kontroli, nieprzydatnych do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia, na co najmniej 3 dni przed zamierzonym terminem ich zniszczenia,
 - l) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celnego przypadki zdarzeń związanych z działaniem lub stanem urządzeń, pomieszczeń i naczyń, o których mowa w lit. c, wskazujących na niebezpieczeństwo strat lub zniszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą;

- 2) urządzające i prowadzące gry lub zakłady wzajemne, na podstawie ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d, są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli, w tym:
 - a) przesłać właściwemu naczelnikowi urzędu celnego, zgodnie z art. 64, zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą działalności w tym zakresie,
 - b) przygotować i oznaczyć urządzenia służące do tej działalności,
 - c) dostosować urządzenia do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebne materiały do nałożenia zamknięć urzędowych,
 - d) przeprowadzać czynności podlegające kontroli również w obecności funkcjonariusza,
 - e) prowadzić dokumentację związaną z prowadzeniem działalności podlegającej kontroli,
 - f) informować właściwego naczelnika urzędu celnego o czynnościach podlegających kontroli,
 - g) (uchylona)
 - h) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celnego przypadki zdarzeń związanych z działaniem lub stanem urządzeń do gier objętych kontrolą mogących mieć wpływ na urządzenie gier,
 - i) zapewnić możliwość przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 13;
- 3) urządzające zakłady wzajemne przez sieć Internet na podstawie ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d, są obowiązane zapewnić dostęp do danych przechowywanych w urządzeniu archiwizującym:
 - a) w miejscu ich przechowywania albo
 - b) za pomocą systemów teleinformatycznych;
- 4) wykonujące czynności, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 4, są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli, w tym:
 - a) oznaczyć urządzenia i miejsca służące do tej działalności,
 - b) przechowywać osobno, w miejscu wydobywania urobku rudy miedzi oraz miejscu produkcji koncentratu, urobek rudy miedzi i koncentrat pochodzące z różnych źródeł,
 - c) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli,

- d) dokonać, na żądanie funkcjonariusza, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym.

2. Podmioty podlegające kontroli są odpowiedzialne za stan pomieszczeń, urządzeń i naczyń służących do wykonywania działalności w zakresie określonym w ust. 1 oraz w art. 33 ust. 1, oraz za stan nałożonych na nie zamknięć urzędowych.

Art. 35. Koszty związane z realizacją obowiązków określonych w art. 33 ust. 1, z wyjątkiem obowiązków wskazanych w art. 33 ust. 1 pkt 4 i 9, oraz w art. 34 obciążają podmioty podlegające kontroli.

Art. 36. 1. Kontrola w siedzibie, w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej oraz miejscu zamieszkania podmiotu podlegającego kontroli jest wykonywana po doręczeniu upoważnienia organu Służby Celnej do przeprowadzenia kontroli oraz okazaniu legitymacji służbowej, z zastrzeżeniem ust. 2–5.

2. Kontrole:

- 1) na drogach publicznych lub drogach wewnętrznych, na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej lub wodach śródlądowych oraz w miejscach innych niż określone w ust. 1, w przypadku kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 i art. 30 ust. 3 pkt 2 i 7,
- 2) dokonywane poza punktem stałej lokalizacji (sprzedaż obwoźna i obnośna na targowiskach – w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 i 1579),
- 3) w podmiotach, w których przeprowadzono urzędowe sprawdzenie, o którym mowa w art. 64,
- 4) w podmiotach innych niż określone w pkt 3 podlegających kontroli, w przypadku gdy czynności są przeprowadzane w oparciu o zgłoszenie dokonane na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 50 i 51 oraz w przypadku gdy obowiązek ich przeprowadzenia w określonym czasie wynika z przepisów prawa

– są wykonywane na podstawie okazywanych przez funkcjonariusza legitymacji służbowej oraz imiennego upoważnienia do wykonywania kontroli. W przypadku gdy kontrole, o których mowa w pkt 1–3, wykonuje umundurowany

funkcjonariusz, legitymacja służbowa i upoważnienie są okazywane na żądanie podmiotu podlegającego kontroli.

3. Czynności kontrolne w urzędzie celnym, miejscu wyznaczonym lub uznanym przez organ celny są wykonywane przez umundurowanego funkcjonariusza wyposażonego w znak identyfikacji osobistej.

4. W przypadku podejrzenia, że nie są przestrzegane przepisy określone w art. 30 ust. 2 i okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne przeprowadzenie kontroli, jest ona wykonywana na podstawie legitymacji służbowej.

5. W przypadku kontroli w miejscach określonych w ust. 2 pkt 2 i kontroli, o których mowa w ust. 4, gdy podmiot podlegający kontroli jest przedsiębiorcą, który wskazał adres do doręczeń w kraju, upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się w terminie 7 dni od dnia podjęcia kontroli. W przypadku braku adresu lub gdy wskazany adres okazał się nieprawdziwy upoważnienie złożone do akt kontroli uznaje się za doręczone.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory upoważnień do wykonywania kontroli, o której mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając miejsca wykonywania czynności kontrolnych i ich charakter oraz wymogi dotyczące treści upoważnień wynikające z przepisów odrębnych.

Art. 36a. Dane udostępniane w sposób, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 3 lit. b, organ Służby Celnej uzyskuje na podstawie pisemnej zgody podmiotu urządzającego zakłady wzajemne przez sieć Internet.

Art. 37. 1. Jeżeli podmiotem podlegającym kontroli jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, upoważnienie jest doręczane, a legitymacja służbowa jest okazywana członkom zarządu, wspólnikowi lub innej osobie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw podmiotu podlegającego kontroli, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Doręczenie upoważnienia osobom, o których mowa w ust. 1, jest równoznaczne z zawiadomieniem o rozpoczęciu kontroli.

3. W przypadku kontroli, o których mowa w art. 36 ust. 2, legitymację służbową i upoważnienie okazuje się, gdy jest to wymagane, odpowiednio osobie:

- 1) która dysponuje towarem, wyrobami lub urządzeniami, lub dysponuje dokumentami dotyczącymi towarów, wyrobów lub urządzeń podlegających kontroli;
- 2) która dysponuje środkiem transportu, którym są przemieszczane towary lub osoby;
- 3) wykonującej bądź odpowiedzialnej za wykonywanie czynności podlegających kontroli.

4. W przypadku nieobecności osób wymienionych w ust. 3, czynności kontrolne są wykonywane w obecności przywołanego świadka, chyba że uniemożliwiałoby to lub znacznie utrudniało wykonywanie czynności kontrolnych.

5. Z czynności kontrolnych wykonywanych podczas nieobecności osób upoważnionych przez podmiot podlegający kontroli lub osób wymienionych w ust. 3 i 4 sporządza się protokół, który niezwłocznie doręcza się podmiotowi podlegającemu kontroli.

Art. 38. 1. Czynności kontrolne w miejscach, o których mowa w art. 36 ust. 1, wykonuje się w obecności osoby fizycznej podlegającej kontroli lub osoby przez nią upoważnionej, chyba że zrezygnuje ona z prawa uczestniczenia w czynnościach kontrolnych. Jeżeli podmiotem podlegającym kontroli jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, czynności kontrolne wykonuje się w obecności osób upoważnionych przez podmiot podlegający kontroli.

2. Oświadczenie o rezygnacji z prawa uczestnictwa w czynnościach kontrolnych składa się w formie pisemnej. W razie odmowy złożenia pisemnego oświadczenia funkcjonariusz dokonuje odpowiedniej adnotacji w protokole z przeprowadzonej czynności.

3. W przypadku gdy podczas kontroli w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej nie ma osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu podlegającego kontroli, przepisy art. 36 ust. 4 i art. 37 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. 1. Funkcjonariusze mogą wykonywać czynności kontrolne w zakresie określonym w art. 30 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 2 i 7 oraz w zakresie przemieszczania i obrotu wyrobami akcyzowymi, określonymi w odrębnych

przepisach, w każdym miejscu znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub – jeżeli umowy międzynarodowe tak stanowią – poza nim. W zakresie kontroli, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 7 funkcjonariusze mogą w szczególności podejmować czynności kontrolne wobec towaru znajdującego się na terytorium kraju w celu ustalenia, czy towar został wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami prawa.

2. W przypadku kontroli w zakresie innym niż określony w ust. 1, czynności kontrolne mogą być prowadzone w siedzibie podmiotu podlegającego kontroli oraz w innych miejscach związanych z prowadzoną przez niego działalnością w tym w lokalu mieszkalnym lub w miejscach, w których mogą się znajdować urządzenia, towary lub dokumenty dotyczące urządzeń, towarów lub czynności podlegających kontroli.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 czynności kontrolne mogą być przeprowadzane w lokalu mieszkalnym, w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że znajduje się w nim towar lub dokumenty dotyczące towaru, którego rodzaj lub ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej i który został wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej z naruszeniem przepisów oraz w przypadku gdy czynności kontrolne dotyczą towarów pozostających pod dozorem celnym. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu stosuje się odpowiednio.

4. Czynności kontrolne mogą być prowadzone również w przypadku gdy podmiot podlegający kontroli dokonuje czynności podlegających kontroli bez zachowania warunków oraz form określonych przepisami prawa.

Art. 40. 1. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych funkcjonariusz sporządza protokoły, w szczególności z:

- 1) kontroli dokumentów i ewidencji;
- 2) zabezpieczenia dowodów;
- 3) rewizji;
- 4) przesłuchania świadków;
- 5) pobierania próbek towarów i wyrobów oraz ich badania.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany zapoznać osobę obecną przy czynnościach kontrolnych z treścią protokołów.

3. Protokoły, o których mowa w ust. 1, podpisują funkcjonariusze i osoby obecne przy czynnościach kontrolnych. Jeżeli osoba obecna przy czynnościach kontrolnych odmówi podpisania protokołów, funkcjonariusz jest obowiązany zamieścić w protokole odpowiednią adnotację.

4. Protokoły z czynności kontrolnych wykonywanych w miejscach, o których mowa w art. 36 ust. 2 i 3, są sporządzane w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub na żądanie podmiotu podlegającego kontroli, chyba że czynności te zostały udokumentowane w sposób określony w przepisach odrębnych.

5. W przypadku przeprowadzenia czynności kontrolnych dotyczących stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi oraz stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy, podmiot podlegający kontroli może wnieść zastrzeżenia do protokołu z tych czynności, o którym mowa w ust. 1.

6. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 5, powinny być wniesione na piśmie do organu Służby Celnej, który przeprowadził czynności kontrolne, w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu, o którym mowa w ust. 1.

7. Organ Służby Celnej, który przeprowadził czynności kontrolne, ustosunkowuje się do zastrzeżeń, o których mowa w ust. 5, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

Art. 41. Z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, rewizji nie podlegają:

- 1) na zasadzie wzajemności:
 - a) towary przeznaczone dla obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedziby lub placówki w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) towary przeznaczone dla osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych,
 - c) opatrzone pieczęcią urzędową przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego, ministerstwa spraw zagranicznych obcego państwa lub pieczęcią urzędową misji specjalnej albo organizacji lub instytucji, która misję ustanowiła, przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji

specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz opatrzone taką pieczęcią przesyłki przez nie wysyłane;

- 2) opatrzone pieczęcią urzędową przesyłki przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

Art. 42. 1. Zamknięcia urzędowe, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 11, są nakładane w szczególności, gdy jest to niezbędne do:

- 1) zapewnienia przestrzegania warunków procedury celnej, do której towar został zgłoszony;
- 2) zabezpieczenia urządzeń, pomieszczeń i naczyń wykorzystywanych do prowadzenia działalności podlegającej kontroli;
- 3) zabezpieczenia dokumentacji związanej z urządzeniami, wyrobami i towarami lub czynnościami podlegającymi kontroli;
- 4) zapewnienia tożsamości wyrobów w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. Zamknięcia urzędowe mogą zostać usunięte lub zniszczone wyłącznie przez organ Służby Celnej lub za jego zgodą, z zastrzeżeniem ust. 4, chyba że w następstwie niedających się przewidzieć okoliczności ich usunięcie lub zniszczenie okaże się niezbędne do zapewnienia ochrony towarów, urządzeń, środków transportu lub jest to konieczne ze względu na ryzyko awarii lub bezpieczeństwo osób i mienia.

3. Każda osoba będąca w posiadaniu wyrobu, towaru, urządzenia, środka transportu lub osoba odpowiedzialna za wykonanie obowiązków podlegających kontroli jest obowiązana do niezwłocznego zawiadomienia organu Służby Celnej o stwierdzeniu naruszenia, usunięcia lub zniszczenia zamknięć urzędowych bez zgody organu Służby Celnej.

4. Zamknięcia urzędowe mogą być nakładane i zdejmowane przez podmioty upoważnione przez organ Służby Celnej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb nakładania i zdejmowania zamknięć urzędowych, rodzaje lub formy tych zamknięć oraz rodzaje podmiotów, o których mowa w ust. 4, i warunki które te podmioty muszą spełniać, uwzględniając

potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa obrotu, tożsamości towaru, urządzenia oraz uniemożliwienie usunięcia zamknięcia bez jego zniszczenia, jak również konieczność identyfikacji zamknięć urzędowych nakładanych przez upoważnione podmioty.

Art. 43. 1. Właściwy organ Służby Celnej, w drodze decyzji, może zarządzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konwój towarów, w przypadku gdy:

- 1) niemożliwe jest nałożenie zamknięć urzędowych, a zachowanie tożsamości towaru jest niezbędne do przestrzegania warunków procedury celnej, procedury zawieszenia poboru podatku akcyzowego lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że towar może zostać usunięty spod dozoru celnego, o którym mowa we wspólnotowych przepisach celnych;
- 2) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do urzędu celnego albo miejsca uznanego lub wyznaczonego przez organ celny;
- 3) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do miejsca wskazanego w dokumencie towarzyszącym przesyłce;
- 4) kwota należności publicznoprawnych mogących powstać w związku z przewozem towarów podlegających kontroli jest wyższa niż kwota zabezpieczenia;
- 5) przewożone są towary, których przewóz jest związany ze zwiększonym ryzykiem.

2. Organ Służby Celnej może zobowiązać osobę odpowiedzialną za wykonywanie czynności przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych, aby określone czynności w ramach konwoju wykonywały wyspecjalizowane jednostki działające w zakresie ochrony osób lub mienia.

3. Koszty konwoju ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

Art. 44. 1. Właściwy organ Służby Celnej, w drodze decyzji, może zarządzić strzeżenie przez funkcjonariuszy towarów, w przypadku gdy:

- 1) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej na skutek nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej nie zostanie

dostarczony do urzędu celnego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ celny;

- 2) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej wymaga przeładunku;
- 3) towar czasowo składowany nie może zostać przekazany do depozytu lub do magazynu czasowego składowania;
- 4) istnieje potrzeba przeładunku towaru przemieszczanego w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1, organ Służby Celnej zamiast konwoju może zarządzić strzeżenie towaru.

3. Koszty strzeżenia towaru ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

Art. 45. 1. Jeżeli nie można w inny sposób stwierdzić, czy osoba przewozi towary, co do których nie zostały spełnione wymogi przewidziane przepisami prawa, w szczególności towary nie zostały przedstawione lub zgłoszone zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa celnego, funkcjonariusz może przeszukać tę osobę.

2. Przeszukanie nie powinno naruszać godności osobistej osoby przeszukiwanej oraz powinno być przeprowadzone przez osobę tej samej płci, w warunkach wykluczających obecność osób postronnych.

3. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba ukrywa towary w swoim organizmie, można skierować tę osobę na specjalistyczne badania lekarskie.

4. Z przeprowadzonego przeszukania osoby sporządza się protokół, a w przypadku wykonania badań, o których mowa w ust. 3, na wniosek osoby, która została poddana tym badaniom, organ Służby Celnej wydaje zaświadczenie o terminie i miejscu ich przeprowadzenia.

Art. 46. 1. W celu wykonania kontroli, o których mowa w tym rozdziale, do zatrzymania pojazdów i innych środków transportu stosuje się przepisy rozdziału 1 działu V ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

2. W zakresie nieuregulowanym w przepisach, o których mowa w ust. 1, zatrzymanie środków transportu może być dokonane tylko przez umundurowanych

funkcjonariuszy znajdujących się w oznakowanym pojeździe będącym w ruchu albo w pobliżu oznakowanego pojazdu.

3. Po zatrzymaniu środka transportu funkcjonariusz może:

- 1) kontrolować dokumenty i dane dotyczące środka transportu oraz osoby kierującej środkiem transportu, jak i innych osób korzystających ze środka transportu;
- 2) kontrolować dokumenty dotyczące przewożonych towarów;
- 3) sprawdzać zamknięcia urzędowe, jeżeli z dokumentów wynika, że zostały one nałożone;
- 4) przeprowadzać rewizję bagażu przewożonego przez kierującego środkiem transportu i pasażerów;
- 5) dokonać kontroli rodzaju paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego;
- 6) dokonywać kontroli transportu drogowego na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 7) wykonywać inne czynności określone w art. 32.

4. Zatrzymywanie środków transportu innych niż środki transportu przemieszczające się po drodze publicznej lub wewnętrznej odbywa się przy udziale innych służb lub instytucji, w szczególności:

- 1) Policji;
- 2) Straży Granicznej;
- 3) służb lotniczych;
- 4) Straży Ochrony Kolei.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób oznakowania pojazdów służbowych Służby Celnej, uwzględniając w szczególności zapewnienie jednoznacznej identyfikacji pojazdów.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 5, uwzględniając konieczność stosowania skutecznych metod technicznych w tym zakresie.

Art. 47. 1. Zatrzymywanie statków przemieszczających się po morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym lub wodach śródlądowych może być

dokonane tylko przez pełniące służbę, oznakowane jednostki pływające Służby Celnej, zwane dalej „jednostkami pływającymi”.

1a. Zatrzymanie statku w strefie przyległej przez jednostki pływające może nastąpić jedynie w celu zapobiegania naruszaniu przepisów celnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dowódca jednostki pływającej na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej i śródlądowych drogach wodnych ma prawo:

- 1) wezwać statek do zmniejszenia prędkości przepływu, zatrzymania się do kontroli oraz zastosowania się do wskazanego kursu przepływu;
- 2) zatrzymać statek, wejść na jego pokład, sprawdzić dokumenty dotyczące statku i ładunku, wylegitymować załogę statku oraz znajdujących się na nim pasażerów, zbadać ładunek i przeszukać pomieszczenia statku, a także zatrzymać osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 3) zmusić statek do zawinięcia do wskazanego portu, jeżeli kapitan nie stosuje się do wydanych poleceń.

3. Dowódca jednostki pływającej ma prawo do podejmowania działań, o których mowa w ust. 2, w szczególności, gdy statek:

- 1) przyjmuje na pokład lub wysadza osoby wbrew obowiązującym przepisom lub dokonuje załadunku lub wyładunku towarów poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 2) opuszcza port bez kontroli;
- 3) zachodzi obawa, że nawiązuje łączność z wybrzeżem w celach sprzecznych z przepisami prawa karnego;
- 4) zakotwicza poza miejscem do tego przeznaczonym.

4. W celu zatrzymania statku dowódca jednostki pływającej, z odległości umożliwiającej odebranie sygnału, przekazuje wizualny i dźwiękowy sygnał polecający zatrzymanie się statku.

5. Jednostki pływające, w celu zatrzymywania statków, stosują sygnały międzynarodowego kodu sygnałowego, zapalając światło niebieskie błyskowe widoczne dookoła widnokręgu.

6. W przypadku gdy mimo wezwania do zatrzymania, o którym mowa w ust. 4, statek nie zatrzyma się, dowódca jednostki pływającej wzywa jednostkę pływającą Straży Granicznej w celu udzielenia pomocy przy zatrzymaniu statku.

7. Jeżeli przed podjęciem czynności kontrolnych uzyskano wiarygodne informacje wskazujące na możliwość niezatrzymania się statku lub możliwość ostrzelania lub wystąpienia zagrożenia przejęcia jednostki pływającej, właściwy organ Służby Celnej może wystąpić z wnioskiem o przydzielenie jednostce pływającej asysty jednostki pływającej Straży Granicznej.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się do jednostek pływających określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934 i 1014, z 2015 r. poz. 1642 oraz z 2016 r. poz. 266, 542 i 1250) oraz w przypadku czynności wykonywanych przez organy Służby Celnej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30 ust. 7.

9. Jednostki pływające w czasie wykonywania zadań podnoszą jako banderę flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej oraz, w celu identyfikacji, flagę Służby Celnej określoną w odrębnych przepisach.

10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób oznakowania jednostek pływających, uwzględniając zapewnienie ich szybkiej identyfikacji.

11. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb współdziałania Służby Celnej i Straży Granicznej w zakresie zadań wykonywanych na podstawie ust. 6 i 7, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia funkcjonariuszy, przestrzegania przepisów prawa oraz sprawnego wykonywania kontroli.

Art. 48. 1. Kontroli podlegają przesyłki pocztowe w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1113 i 1250). W tym zakresie właściwy organ Służby Celnej może w szczególności kontrolować dokumenty dotyczące przesyłek pocztowych oraz sprawdzać liczbę przywożonych lub wywożonych przesyłek pocztowych z liczbą wskazaną w wykazie zdawczym.

2. Rewizję przesyłek pocztowych i pobieranie próbek towarów w nich przesyłanych przeprowadza się w obecności pracownika placówki pocztowej w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Przy czynnościach tych mogą być obecni również zgłaszający, nadawca lub odbiorca przesyłki pocztowej.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania kontroli przesyłek pocztowych, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości sprawowania kontroli oraz sprawne wykonywanie działalności przez operatorów pocztowych.

Art. 49. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki wykonywania kontroli, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 3–7 ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów procedur celnych oraz kontrolowanych towarów,
 - 2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1, a także osoby obowiązane do ich przechowywania,
 - 3) warunki użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli określonej w pkt 1, sposób przeprowadzania przeszukania osoby, a także sposób i warunki przeprowadzania rewizji bagażu podróżnego
- mając na uwadze w szczególności, zapewnienie jednolitości procedur kontrolnych, miejsce wykonywania kontroli, zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli w zależności od rodzaju podmiotu oraz konieczność skutecznego wykrywania nieprawidłowości w stosowaniu przepisów prawa celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia kontroli bagażu przewożonego drogą morską lub powietrzną, z uwzględnieniem rodzaju bagażu podmiotu podlegającego kontroli oraz wskazania miejsc właściwych do prowadzenia kontroli.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia:

- 1) przypadki, sposób i tryb prowadzenia przez organy Służby Celnej ewidencji towarów;
- 2) wzory rejestrów, ksiąg, innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania kontroli;
- 3) wzory pieczęci, zamknięć urzędowych, stempli i innych znaków stosowanych przy wykonywaniu kontroli;

- 4) warunki i sposób szkolenia przewodników psów służbowych oraz warunki nabywania, szkolenia, wykorzystywania, pielęgnacji, opieki i żywienia tych psów.

Art. 50. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres i sposób kontroli niektórych wyrobów akcyzowych, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 1;
- 2) tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 lit. f;
- 3) (uchylony)
- 4) tryb niszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 lit. k;
- 5) szczegółowe sposoby i warunki przyjmowania, magazynowania, wydawania i przewożenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni w szczególności:

- 1) wyroby akcyzowe o szczególnym znaczeniu dla budżetu państwa oraz wyroby podlegające obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy;
- 2) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez podmioty podlegające kontroli – w zależności od rodzaju podmiotu, rodzaju wykonywanej działalności oraz grupy wyrobów objętych tymi kontrolami;
- 3) zapewnienie skuteczności i sprawności wykonywania kontroli.

Art. 51. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób i tryb kontroli urządzania i prowadzenia gier hazardowych, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3;
- 2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1 oraz rodzaje prowadzonej dokumentacji, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2 lit. e, jej wzory, a także szczegółowy sposób jej przygotowania i prowadzenia;
- 3) tryb przekazywania i zakres zgłoszeń i informacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2 lit. a i f.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia w szczególności:

- 1) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez podmioty podlegające kontroli – w zależności od rodzaju podmiotu i rodzaju wykonywanej działalności;
- 2) zapewnienie skuteczności i sprawności wykonywania kontroli.

Art. 51a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności i sprawności wykonywania kontroli, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formę i sposób wykonywania kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 4 i ust. 3 pkt 1a;
- 2) rodzaje prowadzonej dokumentacji, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4 lit. c, jej wzory, a także sposób jej prowadzenia.

Art. 52. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy działu IV Ordynacji podatkowej, a do wykonywania kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3 w przypadkach, o których mowa w art. 36 ust. 2 pkt 3 stosuje się również odpowiednio art. 290 i 291 Ordynacji podatkowej.

Art. 53. Do wykonywania kontroli celnej, o której mowa w art. 48 unijnego kodeksu celnego, w miejscach, o których mowa w art. 36 ust. 1, oraz kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 3 pkt 4–6, stosuje się przepisy art. 31 ust. 3, art. 32, art. 33, art. 34 ust. 2, art. 35, art. 36 ust. 1, 4 i 5 oraz przepisy wydane na podstawie art. 49, a także odpowiednio przepisy działu VI Ordynacji podatkowej, z wyłączeniem art. 290 § 2 pkt 6a.

Art. 54. Do kontroli, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3 w przypadkach, o których mowa w art. 36 ust. 1, stosuje się przepisy art. 31 ust. 1 i 3, art. 32, art. 33, art. 34 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 35, art. 36 ust. 1, 4 i 5, oraz przepisy wydane na podstawie art. 51 ustawy oraz odpowiednio przepisy działu VI Ordynacji podatkowej.

Art. 55. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.⁹⁾).

Rozdział 4

Czynności audytowe i urzędowe sprawdzenie

Art. 56. 1. Czynności audytowe przeprowadza się:

- 1) w celu ustalenia, czy podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 38 unijnego kodeksu celnego, spełnia kryteria określone w art. 39 tego kodeksu;
- 2) w przypadku, gdy przepisy celne uzależniają wydanie innego pozwolenia od spełnienia kryterium określonego w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

2. Czynności audytowe mogą zostać przeprowadzone w celu ustalenia, czy podmiot występujący o wydanie pozwolenia na podstawie przepisów celnych, innego niż wskazane w ust. 1, spełnia kryteria lub warunki wymagane do przyznania wnioskowanego pozwolenia.

3. Czynności audytowe mogą być przeprowadzone w przypadku ponownej oceny, o której mowa w art. 23 ust. 4 lit. a unijnego kodeksu celnego, oraz zawieszenia, zmiany, cofnięcia lub unieważnienia pozwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, pozwolenia, o których mowa w ust. 2, uwzględniając:

- 1) określone w przepisach celnych kryteria lub warunki niezbędne do wydania danego pozwolenia, w tym konieczność ich weryfikacji w ramach czynności przeprowadzanych w siedzibie lub miejscach wykonywania działalności gospodarczej przez podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia;
- 2) rodzaj udzielanego pozwolenia;
- 3) konieczność zapewnienia sprawności prowadzenia czynności audytowych.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65, 352, 615, 780, 868, 903, 960, 1165, 1228 i 1579.

Art. 56a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza, o którym mowa w art. 26 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego, uwzględniając zakres kryteriów określonych w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

Art. 57. (uchylony)

Art. 58. 1. Czynności audytowe polegają w szczególności na:

- 1) badaniu dokumentacji i w razie potrzeby weryfikacji jej autentyczności;
- 2) dokonywaniu oględzin i sprawdzaniu stanu pomieszczeń oraz innych obiektów;
- 3) dokonywaniu oceny wypłacalności wnioskodawcy;
- 4) badaniu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, w tym oprogramowania, pod względem możliwości prowadzenia kontroli danych zawartych w tych systemach.

2. W przypadku stwierdzenia możliwości niespełnienia przez wnioskodawcę kryterium lub warunku do wydania pozwolenia, właściwy organ Służby Celnej wydaje zalecenia, w których wskazuje konieczność podjęcia określonych działań naprawczych, oraz wyznacza termin na ich realizację.

Art. 58a. Organ Służby Celnej może przeprowadzić czynności audytowe również w siedzibie i miejscach wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej. Przepisy art. 32, art. 33 i art. 34 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 59. 1. Z przeprowadzonych czynności audytowych właściwy organ Służby Celnej sporządza raport, który zawiera informację o spełnieniu lub niespełnieniu przez wnioskodawcę danego kryterium lub warunku.

2. Raport doręcza się podmiotowi występującemu z wnioskiem o wydanie pozwolenia lub zezwolenia.

Art. 60. Nieudostępnienie przez wnioskodawcę żądanych dokumentów, danych lub informacji lub utrudnianie lub uniemożliwianie przeprowadzenia

czynności audytowych uważa się za niespełnienie kryterium lub warunku podlegającego ustaleniu w ramach czynności audytowych.

Art. 61. (uchylony)

Art. 61a. W ramach monitorowania, o którym mowa w art. 23 ust. 5 unijnego kodeksu celnego, w przypadkach, o których mowa w art. 56, przeprowadza się czynności audytowe mające na celu badanie i weryfikację spełnienia warunków i kryteriów przez posiadacza decyzji.

Art. 61b. (uchylony)

Art. 61c. (uchylony)

Art. 61d. (uchylony)

Art. 61e. (uchylony)

Art. 61f. (uchylony)

Art. 61g. (uchylony)

Art. 62. (uchylony)

Art. 63. Izby gospodarcze, organy samorządu zawodowego oraz inne instytucje zrzeszające przedsiębiorców są obowiązane, w związku z prowadzonymi czynnościami audytowymi, przekazywać nieodpłatnie, na pisemne żądanie i w określonych w tym żądaniu terminach, posiadane dane i informacje o zrzeszonych w nich podmiotach.

Art. 63a. Do czynności audytowych dotyczących pozwoleń określonych w przepisach celnych w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, art. 143 oraz działu IV rozdziałów 1, 2, 5, 6, 9–11 i 23 Ordynacji podatkowej.

Art. 64. 1. Organ Służby Celnej:

- 1) może przeprowadzić urzędowe sprawdzenie:
 - a) przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2–4,
 - b) w przypadku weryfikacji dalszego spełniania warunków i środków do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności warunków

i środków o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2, 5, 7, 9 i 11, art. 34 ust. 1 pkt 1 lit. b–e i h, pkt 2 lit. b, c i e, pkt 3 oraz pkt 4 lit. a i c;

- 2) przeprowadza urzędowe sprawdzenie w przypadku, gdy przepisy o podatku akcyzowym uzależniają wydanie decyzji od wyniku urzędowego sprawdzenia.

2. Urzędowe sprawdzenie polega na wykonaniu czynności w celu ustalenia, czy w miejscu prowadzenia działalności podlegającej kontroli są zapewnione warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności warunki i środki, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2, 5, 7, 9 i 11, art. 34 ust. 1 pkt 1 lit. b–e, pkt 2 lit. b i c, pkt 3 oraz pkt 4 lit. a, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, również na wykonaniu czynności w celu ustalenia, czy miejsce prowadzenia działalności spełnia warunki określone w przepisach o podatku akcyzowym.

3. Przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 10 pkt 1, podmiot przesyła właściwemu organowi Służby Celnej zgłoszenie oraz dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, złożony wniosek o wydanie lub zmianę decyzji stanowi zgłoszenie. Do zgłoszenia podmiot jest obowiązany załączyć dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli.

5. W przypadku zmiany danych zawartych w zgłoszeniu lub w dokumentach określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 10 pkt 2 podmiot jest obowiązany powiadomić o tych zmianach właściwy organ Służby Celnej.

6. Z urzędowego sprawdzenia sporządza się protokół. Protokół, zgłoszenie oraz załączone dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli stanowią akta weryfikacyjne.

7. Akta weryfikacyjne zatwierdza się:

- 1) decyzją – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a;
- 2) postanowieniem – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) postanowieniem, na które przysługuje zażalenie – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b.

8. W przypadku gdy nie są zapewnione warunki i środki określone w ust. 2, organ Służby Celnej wyznacza termin do ich spełnienia, a po jego upływie przeprowadza powtórne urzędowe sprawdzenie.

9. W przypadku stwierdzenia w wyniku powtórnego urzędowego sprawdzenia, że nie są zapewnione warunki i środki, o których mowa w ust. 2, właściwy organ Służby Celnej wydaje:

- 1) decyzję o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a;
- 2) postanowienie o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) postanowienie, na które przysługuje zażalenie – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b.

10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje działalności, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2–4, przed rozpoczęciem której przeprowadza się urzędowe sprawdzenie,
- 2) dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 3 i 4, zakres danych i informacji zamieszczanych w tych dokumentach oraz tryb przesyłania dokumentów,
- 3) zakres i tryb dokonywania zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3,
- 4) tryb powiadamiania o zmianach danych, o których mowa w ust. 5,
- 5) szczegółowy sposób i zakres urzędowego sprawdzenia,
- 6) szczegółowy sposób sporządzenia akt weryfikacyjnych i miejsce ich przechowywania

– biorąc pod uwagę względy podwyższonego ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz zapewnienie jednolitego postępowania organów Służby Celnej.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których przeprowadza się urzędowe sprawdzenie w ramach pozwoleń określonych w unijnym kodeksie celnym, oraz tryb przeprowadzania urzędowego sprawdzenia. Wydając rozporządzenie, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia konieczność zapewnienia równowagi między zakresem czynności urzędowego sprawdzenia a stabilnością prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów państwa.

Art. 65. W zakresie nieuregulowanym w art. 64 stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, art. 18b i przepisy działu IV Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem art. 256, art. 262 i art. 263.

Rozdział 5

Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej

Art. 66. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628 i 1165, z 2014 r. poz. 24 i 1199 oraz z 2016 r. poz. 904), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. Na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego dla miejsca zdarzenia.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1, 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3 i 5–7 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze wykonujący czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych Służby Celnej lub funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej do wykonywania tych zadań mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

4. Funkcjonariusze, o których mowa w ust. 3, nie mogą użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 45 pkt 1 lit. b i c ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 67. 1. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego,

o których mowa w art. 66 ust. 1, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy lub rodzaje stanowisk.

Art. 68. (uchylony)

Art. 69. (uchylony)

Art. 70. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz wyodrębnionych komórek organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3, uwzględniając konieczność właściwej realizacji zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4–6;
- 2) kryteria i tryb przydziału broni palnej i normy uzbrojenia oraz sposób jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i uniemożliwienie użycia broni palnej przez osobę nieuprawnioną.

Art. 71. W przypadku bezpośredniego zagrożenia przejęciem jednostki pływającej przez załogę innego statku przepisy art. 66 ust. 1 i 3–5 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Szczególne uprawnienia Służby Celnej

Art. 72. 1. Funkcjonariusz, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, oprócz uprawnień określonych w art. 32, ma prawo:

- 1) zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 2) zatrzymywania osób wskutek pościgu, o którym mowa w artykule 20 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2008 r. poz. 31), w celu niezwłocznego przekazania ich funkcjonariuszom administracji celnej właściwego państwa członkowskiego;

- 3) zatrzymywania osób i przedmiotów, których dane wprowadzone zostały do systemów, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203 oraz z 2015 r. poz. 1607), w celu podjęcia wnioskowanych we wpisie działań albo do bezzwłocznego przekazania osoby lub przedmiotu uprawnionemu organowi;
- 4) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia i Kodeksie karnym skarbowym;
- 5) zwracania się o niezbędną pomoc do jednostek gospodarczych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Osobie zatrzymanej lub osobie, wobec której dokonano przeszukania, przysługują uprawnienia odpowiednio osoby zatrzymanej lub osoby, której prawa zostały naruszone, przewidziane w Kodeksie postępowania karnego.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne. Osobę zatrzymaną po wykonaniu niezbędnych czynności procesowych należy niezwłocznie doprowadzić do najbliższej jednostki Policji lub Straży Granicznej lub zwolnić po ustaniu przyczyn zatrzymania.

4. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste i prawa majątkowe osoby, wobec której zostały podjęte.

5. W przypadku uzasadnionej potrzeby lub na prośbę osoby zatrzymanej, osobę tę należy niezwłocznie poddać badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, oraz przypadki uzasadniające potrzebę niezwłocznego udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej lub potrzebę poddania jej niezbędnym badaniom lekarskim,

czas i organizację tych badań oraz sposób ich dokumentowania z uwzględnieniem ochrony zdrowia osoby zatrzymanej.

7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 i ust. 3 oraz tryb i zakres współpracy Służby Celnej z Policją i Strażą Graniczną, uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniej skuteczności podejmowanych przez funkcjonariuszy czynności, a także potrzebę ochrony dóbr osobistych i praw majątkowych osoby, wobec której zostały podjęte.

Art. 73. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1–3, w terminie 7 dni od dnia ich dokonania, przysługuje zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Do zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego w zakresie dotyczącym postępowania odwoławczego.

Art. 74. 1. Dane dotyczące osób korzystających z usług pocztowych oraz dane dotyczące faktu i okoliczności świadczenia lub korzystania z tych usług mogą być ujawnione organom Służby Celnej i przez nie przetwarzane wyłącznie w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–7.

2. Ujawnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na:

- 1) pisemny wniosek Szefa Służby Celnej lub dyrektora izby celnej;
- 2) żądanie funkcjonariusza mającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

3. Przedsiębiorcy świadczący usługi pocztowe na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe są obowiązani do udostępniania danych określonych w ust. 1 funkcjonariuszowi wskazanemu we wniosku organu Służby Celnej.

Art. 75. 1. Na pisemne żądanie właściwego organu Służby Celnej, wydane w związku z toczącym się postępowaniem o przestępstwo skarbowe prowadzonym przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy z bankiem lub przestępstwo skarbowe popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, która to osoba lub jednostka jest stroną umowy z bankiem, banki są obowiązane do sporządzania i przekazywania na swój koszt informacji o:

- 1) posiadanych rachunkach bankowych w tym rachunkach oszczędnościowych, liczbie i stanach rachunków oraz obrotach na tych rachunkach;
- 2) posiadanych rachunkach pieniężnych lub rachunkach papierów wartościowych, liczbie i stanach rachunków oraz obrotach na tych rachunkach;
- 3) zawartych umowach kredytowych lub umowach pożyczki, a także umowach depozytowych;
- 4) nabytych za pośrednictwem banków akcji Skarbu Państwa lub obligacji Skarbu Państwa, a także obrotach tymi papierami wartościowymi;
- 5) obrotach wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych niż banki podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa maklerskie oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

3. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych, na pisemne żądanie właściwego organu Służby Celnej, są obowiązane do sporządzania i przekazywania na swój koszt informacji o umorzonych jednostkach uczestnictwa; przepis ust. 1, w zakresie dotyczącym przesłanek wystąpienia z żądaniem stosuje się odpowiednio.

4. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera oznaczenie posiadacza rachunku oraz okresu objętego informacją.

Art. 75a. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych prowadzi ewidencję osób, wobec których orzeczono środek karny zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych.

2. W ewidencji umieszcza się następujące dane dotyczące osoby, o której mowa w ust. 1:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, jeżeli jest nadany, a w przypadku braku numeru PESEL – adres zamieszkania oraz datę i miejsce urodzenia;
- 3) okres, na który orzeczono środek karny.

3. Dane osób usuwa się z ewidencji z upływem okresu, na który orzeczono środek karny.

Art. 75b. 1. Funkcjonariusze, o których mowa w art. 66 ust. 3, mają prawo do obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom – wyłącznie w toku czynności podejmowanych w celu ustalenia sprawców oraz uzyskania dowodów przestępstw lub przestępstw skarbowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6.

2. Wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1, może zarządzić dyrektor izby celnej na czas określony nie dłuższy niż 3 miesiące.

3. Jeżeli informacje i materiały uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje mające znaczenie dla postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, dla postępowania karnego bądź uzasadniają podejrzenie naruszenia przepisów celnych, podatkowych lub z zakresu gier hazardowych, organ Służby Celnej prowadzi odpowiednio postępowanie przygotowawcze, kontrolę, postępowanie celne lub podatkowe albo przekazuje uzyskane informacje i materiały właściwym organom.

4. Informacje i materiały, które nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie czynów, o których mowa w ust. 1, podlegają niezwłocznie protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie zarządza dyrektor izby celnej.

5. Zabronione jest udzielanie informacji uzyskanych w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, osobom i instytucjom innym niż sąd i prokurator lub organy uprawnione na mocy odrębnych ustaw do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych albo wykorzystywanie tych informacji w celu innym niż realizacja zadań Służby Celnej określonych w ust. 3.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1, a także przekazywania, przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tych czynności oraz wzory stosowanych dokumentów, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 75c. 1. Służba Celna w celu realizacji ustawowych zadań może korzystać z informacji, w tym danych osobowych, w tym również w formie zapisu

elektronicznego, uzyskanych przez uprawnione organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą.

2. Służba Celna współdziała z organami, służbami i instytucjami państwowymi uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, w szczególności przez uczestnictwo funkcjonariuszy w realizowanych przez nie czynnościach operacyjno-rozpoznawczych.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki i tryb przekazywania Służbie Celnej informacji uzyskanych w wyniku prowadzenia przez uprawnione organy, służby i instytucje czynności operacyjno-rozpoznawczych, uwzględniając zakres informacji niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań Służby Celnej, cel przekazywania informacji oraz potrzebę jego dokumentowania.

Art. 75d. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw skarbowych, o których mowa w rozdziale 9 Kodeksu karnego skarbowego, Służba Celna może uzyskiwać dane niestanowiące treści odpowiednio, przekazu telekomunikacyjnego albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:

- 1) art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489 i 1579), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”,
- 2) art. 18 ust. 1–5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030 i 1579), zwane dalej „danymi internetowymi”

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny lub usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną udostępnia nieodpłatnie dane telekomunikacyjne lub internetowe:

- 1) funkcjonariuszowi wskazanemu w pisemnym wniosku Szefa Służby Celnej lub dyrektora izby celnej albo osoby przez nich upoważnionej;
- 2) na ustne żądanie funkcjonariusza posiadającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1;

3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej funkcjonariuszowi posiadającemu pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, udostępnianie danych telekomunikacyjnych lub internetowych odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego lub usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną lub przy niezbędnym ich udziale, jeżeli możliwość taka jest przewidziana w porozumieniu zawartym między Szefem Służby Celnej a tym podmiotem.

4. Udostępnienie danych telekomunikacyjnych lub internetowych może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli:

- 1) wykorzystywane sieci telekomunikacyjne zapewniają:
 - a) możliwość ustalenia osoby uzyskującej dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane,
 - b) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do danych;
- 2) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Służby Celnej albo prowadzonych przez nie czynności.

5. Dane telekomunikacyjne lub internetowe, które mają znaczenie dla postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej przekazuje prokuratorowi właściwemu ze względu na siedzibę organu przekazującego. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.

6. Dane telekomunikacyjne lub internetowe, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, podlegają niezwłocznemu, komisyjnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

7. Szef Służby Celnej i dyrektor izby celnej prowadzą rejestry wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych i internetowych zawierające informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną Służby Celnej i funkcjonariusza uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 75da. 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Służbę Celną danych telekomunikacyjnych i internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu Służby Celnej, któremu udostępniono te dane.

2. Organ Służby Celnej, o którym mowa w ust. 1, przekazuje, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, sądowi okręgowemu, o którym mowa w ust. 1, w okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

- 1) liczbę przypadków pozyskania w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych lub internetowych oraz rodzaj tych danych;
- 2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne lub internetowe.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, sąd okręgowy może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie Służbie Celnej danych telekomunikacyjnych lub internetowych.

4. Sąd, o którym mowa w ust. 1, informuje Szefa Służby Celnej o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

5. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie art. 75db ust. 1.

Art. 75db. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw skarbowych, o których mowa w rozdziale 9 Kodeksu karnego skarbowego, Służba Celną może uzyskiwać dane:

- 1) z wykazu, o którym mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 2) o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 3) w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną tego użytkownika,
- 4) w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej – także nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione użytkownikowi

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Do udostępniania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, art. 75d ust. 2–7 stosuje się.

Art. 75e. 1. W razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego, organ Służby Celnej może skierować pisemne żądanie blokady rachunku prowadzonego w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej na okres 72 godzin od momentu otrzymania żądania, równocześnie występując o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym.

2. Blokada rachunku upada, jeżeli przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.

Art. 75f. W celu wykonywania zadań w zakresie kontroli ruchu drogowego, o których mowa w art. 129 ust. 4a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, Służba Celna może prowadzić wyszukiwania informacji za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego, na zasadach określonych w art. 80k–80r tej ustawy.

Rozdział 7

Przebieg służby

Art. 76. W Służbie Celnej może pełnić służbę osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślnie przestępstwo skarbowe;
- 4) ma co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) ma nieposzlakowaną opinię;
- 6) ma stan zdrowia pozwalający na pełnienie służby na określonym stanowisku.

Art. 77. 1. Każdy obywatel ma prawo do informacji o wolnych stanowiskach służbowych w Służbie Celnej.

2. Przyjęcie kandydata do służby w Służbie Celnej następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składa się:

- 1) złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu;
- 2) test wiedzy;
- 3) przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;

- 4) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Służbie Celnej;
- 5) przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

3. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 1, sposób podawania ich do wiadomości;
- 2) kryteria i szczegółowy tryb postępowania kwalifikacyjnego do Służby Celnej oraz zakres tematyczny testu wiedzy;
- 3) wzór kwestionariusza osobowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
- 4) sposób ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Służbie Celnej.

5. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni powszechność dostępu do informacji, zakres zadań wykonywanych na poszczególnych stanowiskach służbowych i wymagań związanych z tymi stanowiskami oraz zasadność ujednolicenia formularzy stosowanych w trakcie postępowania kwalifikacyjnego.

Art. 78. 1. Stosunek służbowy funkcjonariusza powstaje w drodze mianowania, na podstawie zgłoszenia się do służby.

2. Osoba mianowana funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje stopień służbowy aplikanta celnego.

3. Służba przygotowawcza trwa 2 lata.

Art. 79. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz jest obowiązany:

- 1) odbyć szkolenie praktyczne;
- 2) potwierdzić egzaminem ukończenie zasadniczego kursu zawodowego albo złożyć egzamin zawodowy;
- 3) potwierdzić egzaminem znajomość języka obcego lub przedłożyć dokument potwierdzający znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych.

Art. 80. 1. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz podlega okresowemu opiniowaniu służbowemu, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opinię wydaje bezpośredni przełożony w porozumieniu z opiekunem funkcjonariusza.

2. Funkcjonariusz zapoznaje się z opinią okresową w terminie 14 dni od dnia jej sporządzenia. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika urzędu.

3. W przypadku gdy opinię wydaje dyrektor izby celnej albo Szef Służby Celnej, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią.

4. Szef Służby Celnej w przypadkach uzasadnionych kwalifikacjami funkcjonariusza może:

- 1) zwolnić funkcjonariusza z obowiązku odbycia służby przygotowawczej;
- 2) skrócić okres służby przygotowawczej;
- 3) zwolnić funkcjonariusza z poszczególnych obowiązków określonych w art. 79.

5. Szef Służby Celnej, na pisemny wniosek funkcjonariusza, w przypadkach wskazanych w tym wniosku lub uzasadnionych potrzebami służby, może przedłużyć okres służby przygotowawczej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, program przebiegu służby przygotowawczej, tryb opiniowania, tryb rozpatrywania odwołań od opinii okresowych, szczegółowe warunki i tryb egzaminów, o których mowa w art. 79 pkt 2 i 3, oraz wykaz dokumentów potwierdzających znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych. Program przebiegu służby przygotowawczej powinien uwzględniać zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 81. Po zakończeniu służby przygotowawczej, z zastrzeżeniem art. 80 ust. 4 pkt 1, i po spełnieniu warunków określonych w art. 79 oraz po uzyskaniu opinii okresowej stwierdzającej przydatność do służby, funkcjonariusz zostaje mianowany do służby stałej.

Art. 82. 1. Mianowania funkcjonariusza służby przygotowawczej albo stałej dokonuje Szef Służby Celnej albo upoważniony przez niego kierownik urzędu.

2. Akt mianowania zawiera:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę mianowania;
- 3) rodzaj służby.

3. Dokonując mianowania, Szef Służby Celnej lub upoważniony przez niego kierownik urzędu wskazuje urząd, w którym funkcjonariusz będzie pełnił służbę.

4. Funkcjonariusz mianowany otrzymuje legitymację służbową.

5. Kierownik urzędu, w którym funkcjonariusz pełni służbę, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia mianowania, mianuje funkcjonariusza na stopień służbowy oraz określa, w formie pisemnej, stanowisko służbowe, uposażenie oraz miejsce pełnienia służby. Przepis art. 115 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji służbowej, uwzględniając potrzebę zapewnienia czytelności danych w niej zawartych.

Art. 83. 1. Przed podjęciem służby funkcjonariusz składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„Świadomy podejmowanych obowiązków funkcjonariusza celnego ślubuję wiernie służyć Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującego porządku prawnego, rzetelnie wykonywać powierzone mi zadania oraz strzec dobrego imienia służby, honoru i godności funkcjonariusza, a także przestrzegać zasad etyki funkcjonariusza Służby Celnej.”.

2. Do treści ślubowania, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz może dodać słowa: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 84. 1. Kierownik urzędu prowadzi dokumentację przebiegu służby funkcjonariusza i gromadzi ją w aktach osobowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia dokumentacji, o której mowa w ust. 1, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego udokumentowania przebiegu służby.

Art. 85. Funkcjonariuszowi służby stałej, w związku z mianowaniem do tej służby, przysługują środki na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia należnego w dniu tego mianowania.

Art. 86. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby Służby Celnej, funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy, zgodnie z jego kwalifikacjami. W szczególnie uzasadnionych przypadkach powierzenie obowiązków może zostać przedłużone do 12 miesięcy.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby Służby Celnej, funkcjonariusza można przenieść na takie samo lub równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej w tej samej lub innej miejscowości.

3. Przeniesienia, o którym mowa w ust. 2, można dokonać również na pisemny wniosek funkcjonariusza, jeżeli potrzeby Służby Celnej nie stanowią przeszkody.

4. Funkcjonariuszowi, w związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości, przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

5. Jeżeli wymagają tego potrzeby Służby Celnej funkcjonariusza można przenieść czasowo, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, do innej jednostki organizacyjnej Służby Celnej w tej samej lub innej miejscowości. W okresie 2 lat od przeniesienia do pełnienia służby stałej w innej miejscowości, funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby w następnej miejscowości. Jeżeli dojazd do miejsca zamieszkania z tej następnej miejscowości jest znacznie utrudniony – tylko za pisemną zgodą funkcjonariusza.

6. W przypadkach określonych w ust. 1, 2 i 5 funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie stosownie do wykonywanych obowiązków służbowych, lecz nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

7. Przeniesień, o których mowa w ust. 2, 3 i 5, dokonuje kierownik urzędu, a w sytuacji, gdy łączą się one z przeniesieniem do innego urzędu, przeniesień tych dokonuje Szef Służby Celnej.

Art. 87. 1. Funkcjonariusza można, za jego pisemną zgodą, oddelegować do wykonywania pracy poza Służbą Celną.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących funkcjonariuszowi w czasie oddelegowania,
- 2) tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, w tym w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu,
- 3) tryb odwołania funkcjonariusza z oddelegowania,
- 4) podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie funkcjonariusza

– uwzględniając charakter zadań wykonywanych poza Służbą Celną, do wykonywania których funkcjonariusz może być oddelegowany.

Art. 88. 1. Funkcjonariusz służby stałej, po uzyskaniu pisemnej zgody kierownika urzędu, może ubiegać się o pracę w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską lub organizacjach międzynarodowych.

2. Funkcjonariusza, którego kandydatura została zaakceptowana przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową, kierownik urzędu oddelegowuje do pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji. Oddelegowanie funkcjonariusza następuje po uzyskaniu pisemnej informacji o zaakceptowaniu jego kandydatury przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową.

3. Oddelegowanie następuje na czas wykonywania pracy. W trakcie oddelegowania funkcjonariuszowi przysługują świadczenia wynikające z ustawy, z wyjątkiem prawa do urlopów określonych w art. 138, chyba że instytucja Unii Europejskiej, jednostka utworzona przez Unię Europejską lub organizacja międzynarodowa nie zapewniła oddelegowanemu funkcjonariuszowi prawa do urlopu wypoczynkowego.

4. Wzajemne prawa i obowiązki funkcjonariusza i instytucji Unii Europejskiej lub jednostki utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, do której funkcjonariusz został oddelegowany, określają przepisy obowiązujące w tej instytucji, jednostce lub organizacji.

5. Okres oddelegowania funkcjonariusza wlicza się do okresu służby w Służbie Celnej.

Art. 89. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić pisemnej zgody na oddelegowanie funkcjonariusza służby stałej do pełnienia funkcji przedstawiciela Służby Celnej przy polskich placówkach dyplomatycznych. Art. 88 ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 89a. 1. Szef Służby Celnej, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może oddelegować funkcjonariusza, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, do pełnienia służby na terytorium innego państwa w celu wykonania określonych zadań zleconych przez Szefa Służby Celnej. Przepis art. 91 stosuje się odpowiednio.

2. Funkcjonariuszowi oddelegowanemu do pełnienia służby na terytorium innego państwa w trakcie oddelegowania przysługują świadczenia wynikające z ustawy oraz:

- 1) związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby na terytorium innego państwa, w drodze do kraju lub innego państwa w celu załatwienia spraw służbowych:
 - a) diety na pokrycie kosztów wyżywienia,
 - b) zwrot kosztów przejazdu,
 - c) zwrot kosztów noclegu,
 - d) zwrot kosztów przewozu bagażu;
- 2) ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w miejscu pełnienia służby na terytorium innego państwa;
- 3) zwrot udokumentowanych kosztów niezbędnego leczenia poniesionych na terytorium innego państwa, z wyłączeniem kosztów zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, kosztów zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz kosztów nabycia protez ortopedycznych, dentystycznych lub okularów, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 4) zwrot kosztów rozmów telefonicznych.

3. Do należności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

4. Zwrot kosztów leczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie przysługuje, jeżeli funkcjonariusz jest uprawniony, na podstawie odrębnych przepisów, do

leczenia za granicą lub gdy koszty jego leczenia są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

5. W razie śmierci funkcjonariusza oddelegowanego na terytorium innego państwa koszt transportu jego zwłok do kraju pokrywa Służba Celna.

Art. 90. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość przyznawanych świadczeń, o których mowa w art. 89a, uwzględniając koszty związane z pełnieniem służby przez funkcjonariusza na terytorium innego państwa.

Art. 91. Nie można bez zgody zainteresowanego przenieść do pełnienia służby w innej miejscowości:

- 1) funkcjonariusza-kobiety w ciąży;
- 2) funkcjonariusza samodzielnie sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 18;
- 3) funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Art. 92. 1. Przeniesienie funkcjonariusza do innej miejscowości, z której dojazd do miejsca zamieszkania jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów przeniesienia, w tym zwrot kosztów podróży.

3. Dojazd uznany będzie za znacznie utrudniony, jeżeli czas dojazdu publicznymi środkami transportu zbiorowego, przewidziany w rozkładzie jazdy od stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca pełnienia służby łącznie z przesiadkami, przekracza w obie strony 2 godziny.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, ich wysokość oraz sposób udokumentowania przez funkcjonariusza poniesionych kosztów przeniesienia, w tym kosztów podróży, uwzględniając prawidłowość przyznawania tych świadczeń oraz ochronę interesów Skarbu Państwa.

Art. 93. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 1, jeżeli zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, funkcjonariuszowi przysługuje zwrot udokumentowanych kosztów przeniesienia lub równoważnik pieniężny.

2. Miejscowością pobliską jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość oraz warunki przyznawania i zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1,
- 2) wzory wymaganych dokumentów, niezbędnych do otrzymania równoważnika pieniężnego

– mając na względzie terminowe przyznawanie równoważnika pieniężnego oraz prawidłowość zwracania tego równoważnika.

Art. 94. Przepisów art. 92 i 93 nie stosuje się w przypadku przeniesienia funkcjonariusza na jego wniosek.

Art. 95. 1. W przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej, funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko służbowe, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku.

2. Po przeniesieniu funkcjonariuszowi przysługuje przez okres 6 miesięcy uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Art. 96. 1. W przypadku zniesienia jednostki organizacyjnej kierownik urzędu wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki staje się stroną w dotychczasowych stosunkach służbowych.

2. W terminie 30 dni od dnia zniesienia jednostki organizacyjnej kierownik urzędu, o którym mowa w ust. 1, proponuje funkcjonariuszowi warunki pełnienia służby, uwzględniające jego kwalifikacje i doświadczenie, oraz wskazuje termin –

nie krótszy niż 14 dni – do którego funkcjonariusz może złożyć oświadczenie o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

3. Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, we wskazanym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia proponowanych warunków.

4. W przypadku odmowy przyjęcia proponowanych warunków funkcjonariusza zwalnia się ze służby po upływie:

- 1) 2 tygodni – w przypadku funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej,
 - 2) 3 miesięcy – w przypadku funkcjonariuszy w służbie stałej
- od dnia złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

5. W przypadku złożenia oświadczenia o przyjęciu proponowanych warunków, w terminie 30 dni od dnia złożenia tego oświadczenia, kierownik urzędu wydaje decyzję określającą warunki pełnienia służby, z tym że przez okres 6 miesięcy od dnia wydania decyzji funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Art. 97. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku:

- 1) trwałej utraty zdolności do służby na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim, z zastrzeżeniem, że przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia; w przypadku poddania funkcjonariusza rehabilitacji zdrowotnej lub przygotowaniu do innych obowiązków służbowych, zachowuje on prawo do dotychczasowego uposażenia przez okres rehabilitacji lub przygotowywania nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy;
- 2) likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza na inne równorzędne stanowisko w tej samej jednostce organizacyjnej;
- 3) pisemnego wniosku funkcjonariusza.

Art. 98. 1. Funkcjonariusz może otrzymać propozycję przeniesienia do służby cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez tego ministra.

2. Z wnioskiem o przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić także funkcjonariusz.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia dyrektor generalny lub kierownik urzędu wykonujący jego zadania.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

- 1) datę przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy;
- 2) miejsce pracy;
- 3) rodzaj umowy o pracę;
- 4) stanowisko pracy;
- 5) wynagrodzenie.

5. Funkcjonariusz w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą kierownika urzędu, w którym funkcjonariusz pełni służbę.

7. Dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

8. Funkcjonariuszowi, który stał się członkiem korpusu służby cywilnej, okres służby w Służbie Celnej wlicza się do stażu pracy w służbie cywilnej.

9. Stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia złożonej propozycji nie ulega zmianie.

Art. 99. 1. Członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez tego ministra, może otrzymać propozycję pełnienia służby w Służbie Celnej.

2. Z wnioskiem o pełnienie służby w Służbie Celnej, może wystąpić także członek korpusu służby cywilnej.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia kierownik urzędu.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

- 1) datę przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy;
- 2) miejsce służby;
- 3) rodzaj służby;

- 4) stanowisko służbowe;
- 5) stopień służbowy;
- 6) uposażenie.

5. Członek korpusu służby cywilnej w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą dyrektora generalnego urzędu lub kierownika urzędu wykonującego jego zadania, w którym członek korpusu służby cywilnej jest zatrudniony.

7. Dotychczasowy stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek służbowy na podstawie aktu mianowania.

8. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych wlicza się do okresu służby w Służbie Celnej.

9. Stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który odmówił przyjęcia złożonej propozycji nie ulega zmianie.

Art. 100. 1. W sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości, w szczególności w przypadkach zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, Szef Służby Celnej może skierować funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym.

2. W czasie trwania służby w systemie nadzwyczajnym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspozycji przełożonego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym,
- 2) warunki i tryb kierowania do pełnienia tej służby oraz sposób jej pełnienia,
- 3) dzienny tok służby, częstotliwość i wymiar przerw między okresami pełnienia służby oraz rodzaje dokumentów związanych z pełnieniem służby w systemie nadzwyczajnym

– uwzględniając prawidłowość dokumentowania przebiegu służby w systemie nadzwyczajnym, prawidłową realizację zadań Służby Celnej w tym systemie oraz mając na uwadze przepisy odrębne.

Art. 101. 1. Do służby w Służbie Celnej może być na własną prośbę przeniesiony funkcjonariusz Policji lub Straży Granicznej, jeżeli ma on szczególne kwalifikacje do jej pełnienia.

2. Funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 1, do służby w Służbie Celnej przenosi minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Służby Celnej, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Komendantem Głównym Policji albo Komendantem Głównym Straży Granicznej.

3. Funkcjonariusz przeniesiony do służby w Służbie Celnej nabywa uprawnienia określone w ustawie, z uwzględnieniem stażu służby w Policji lub w Straży Granicznej.

4. Funkcjonariuszowi przenoszonemu w trybie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje odprawa i inne świadczenia przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby.

5. Przeniesienie funkcjonariusza w trybie, o którym mowa w ust. 1, może być poprzedzone przeprowadzeniem czynności, o których mowa w art. 77 ust. 2, w celu potwierdzenia jego przydatności i szczególnych kwalifikacji do pełnienia służby w Służbie Celnej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób i tryb przenoszenia do służby w Służbie Celnej funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1,
- 2) równorzędność okresów służby, stażu i uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych,
- 3) rodzaje kwalifikacji, które mogą zostać uznane za szczególnie przydatne w Służbie Celnej

– mając na względzie sprawne przeniesienie pomiędzy służbami oraz przydatność funkcjonariuszy do służby w Służbie Celnej.

Art. 102. 1. Funkcjonariusz pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach, o których mowa w art. 66 ust. 3, albo przewidywany do takiej służby może być poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu sprawdzenie jego przydatności do służby na danym stanowisku lub w określonej komórce organizacyjnej.

1a. Badaniu psychofizjologicznemu może zostać poddany także funkcjonariusz pełniący służbę w oddziale celnym granicznym oraz funkcjonariusz przewidziany do takiej służby.

2. Testem lub badaniem, o których mowa w ust. 1, może być, za zgodą Szefa Służby Celnej, objęty również funkcjonariusz kwalifikowany do skierowania na szkolenia specjalistyczne.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres, warunki i tryb przeprowadzania testu sprawności fizycznej, badania psychologicznego i badania psychofizjologicznego, mających na celu sprawdzenie przydatności funkcjonariusza do służby na określonych stanowiskach służbowych lub w określonych komórkach organizacyjnych,
 - 2) terminy przeprowadzania badań i testów, w przypadku gdy badania lub testy mają charakter okresowy,
 - 3) zasady szkolenia funkcjonariuszy i sposób sprawdzenia posiadania przez kandydatów predyspozycji do wykonywania zadań,
 - 4) jednostki właściwe do przeprowadzania badań psychofizjologicznych, badań psychologicznych oraz testu sprawności fizycznej
- uwzględniając rodzaj i szczególny charakter zadań wykonywanych na określonych stanowiskach oraz metodykę przeprowadzania badań i testów, w zależności od celu badania lub testu.

Art. 103. 1. Funkcjonariusza zawiesza się w pełnieniu obowiązków służbowych na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w przypadku wszczęcia przeciwko niemu:

- 1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
- 2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Funkcjonariusza można zawiesić w pełnieniu obowiązków służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu:

- 1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
- 2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o nieumyślne przestępstwo skarbowe lub
- 3) postępowania dyscyplinarnego

– jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby.

2a. W razie wniesienia przeciwko funkcjonariuszowi aktu oskarżenia określonego w art. 55 § 1 Kodeksu postępowania karnego przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych można przedłużyć do czasu zakończenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego.

4. Okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych wlicza się do okresu pełnienia służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, okres zawieszenia jest wliczany do okresu pełnienia służby tylko wówczas, gdy w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

6. Wniesienie środka odwoławczego od decyzji o zawieszeniu nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 104. 1. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 4) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii okresowej w służbie przygotowawczej;
- 5) niespełnienia wymogów określonych w art. 79, z wyjątkami, o których mowa w art. 80 ust. 4 pkt 1 i 3;

- 6) odmowy złożenia ślubowania;
- 7) prawomocnego orzeczenia pozbawienia praw publicznych;
- 8) prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu funkcjonariusza;
- 9) odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia, o którym mowa w art. 29a ust. 1, 3 i 4 oraz art. 86 ust. 2 i 5;
- 10) pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby;
- 11) trwałej utraty zdolności fizycznej lub psychicznej do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a w przypadku funkcjonariuszy wykonujących zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6 – przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeżeli nie ma możliwości pełnienia służby przez funkcjonariusza na innym stanowisku odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych albo gdy funkcjonariusz odmawia przejścia na inne stanowisko;
- 12) niezgłoszenia się do służby w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu oddelegowania, o którym mowa w art. 88, art. 89 i art. 89a.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zwolnienie ze służby może nastąpić w przypadku, gdy nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej.

Art. 105. 1. Funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w służbie stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w art. 104 ust. 1 pkt 2;
- 3) powołania do innej służby państwowej, objęcia funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcia pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej;
- 4) nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 5) niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe;
- 6) nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok;

- 7) warunkowego umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, jeżeli popełniony czyn stanowił przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 8) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 130 ust. 3, lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, o której mowa w art. 130 ust. 4, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
- 9) zaistnienia innej, niż określone w pkt 1–8, ważnej przyczyny, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych, w szczególności gdy wymaga tego dobro Służby Celnej lub gdy nastąpiła utrata zaufania niezbędnego do wykonywania obowiązków służbowych: zwolnienie funkcjonariusza ze służby może nastąpić w tym przypadku po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy;
- 10) upływu 12 miesięcy okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustąpiły przyczyny będące podstawą zawieszenia.
- 11) (uchylony)

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w odniesieniu do funkcjonariusza oddelegowanego na podstawie art. 88 ust. 2.

Art. 105a. 1. Funkcjonariusza nie można zwolnić ze służby w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 96, art. 104 ust. 1 pkt 2 i 10, art. 105 ust. 1 pkt 2, 3 i 9 oraz w przypadku wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celnej.

2. W razie zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 96 lub art. 105 ust. 1 pkt 9 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

Art. 106. Stosunek służbowy funkcjonariusza celnego wygasa:

- 1) z dniem śmierci funkcjonariusza;
- 2) w przypadku niezgłoszenia się funkcjonariusza do służby – z upływem 7 dni od dnia:
 - a) doręczenia decyzji o uchyleniu decyzji o zwolnieniu ze służby albo
 - b) doręczenia decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, albo
 - c) doręczenia prawomocnego wyroku sądu uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby albo orzeczenie dyscyplinarne o wydaleniu ze służby.

Art. 107. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 10 i 12 oraz w art. 105 ust. 1 pkt 1, 4, 5, 8 i 9, zwolnienie ze służby następuje po upływie odpowiednio:

- 1) 2 tygodni – w przypadku funkcjonariuszy służby przygotowawczej,
 - 2) 3 miesięcy – w przypadku funkcjonariuszy służby stałej
- od dnia doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby.

2. Po doręczeniu decyzji, o której mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione dobrem służby, funkcjonariusz może być zwolniony od pełnienia służby z zachowaniem prawa do uposażenia.

3. Termin określony w ust. 1 może zostać skrócony na wniosek funkcjonariusza, jeżeli zwolnienie ze służby następuje w związku z jego pisemnym zgłoszeniem zwolnienia ze służby.

Art. 108. 1. W przypadku uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, kierownik urzędu niezwłocznie wyznacza funkcjonariuszowi stanowisko służbowe zgodne z jego kwalifikacjami i dotychczasowym przebiegiem służby oraz określa termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

2. Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu się do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające jej niepodjęcie.

3. W przypadkach o których mowa w ust. 1, funkcjonariuszowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed

zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za miesiąc. Świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie 14 dni od dnia złożenia przez funkcjonariusza pisemnego wniosku wraz z dokumentem potwierdzającym fakt przywrócenia do służby.

4. Okres pozostawania poza służbą, z zastrzeżeniem ust. 5, wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi.

5. Za okres pozostawania poza służbą funkcjonariuszowi nie przysługuje prawo do urlopów, o których mowa w art. 138.

Art. 109. 1. W przypadku prawomocnego:

- 1) umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego,
 - 2) uniewinnienia,
 - 3) uchylenia prawomocnego wyroku skazującego
- funkcjonariusza, na jego wniosek, przywraca się do służby na poprzednich warunkach.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

3. Przepis art. 108 stosuje się odpowiednio.

Art. 109a. 1. Kierownik urzędu, na wniosek funkcjonariusza zwolnionego ze służby w związku z powołaniem do innej służby państwowej, objęciem funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęciem pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, po zakończeniu pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji przywraca do służby tego funkcjonariusza.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien złożyć w terminie 7 dni od dnia zakończenia pracy w instytucjach, jednostkach lub organizacjach, o których mowa w ust. 1.

3. Przepisy art. 108 ust. 1, 2, 4 i 5 oraz art. 109 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 110. W przypadku uchylenia kary dyscyplinarnej:

- 1) przeniesienia na niższe stanowisko służbowe,

- 2) obniżenia stopnia służbowego,
- 3) pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego,
- 4) wydalenia ze Służby Celnej

– stosuje się odpowiednio przepis art. 108.

Art. 111. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby lub którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 106 pkt 2, lub wydany ze Służby Celnej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

2. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby.

3. W przypadku śmierci funkcjonariusza, z żądaniem:

- 1) wydania świadectwa służby,
- 2) sprostowania świadectwa służby

– mogą wystąpić osoby, o których mowa w art. 164 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza, oraz wzór formularza świadectwa służby, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wydawanych świadectw.

Art. 112. 1. Czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

1a. Dla celów rozliczania czasu służby:

- 1) przez dobę – należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której funkcjonariusz rozpoczyna służbę zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby;
- 2) przez tydzień – należy rozumieć 7 kolejnych dni, poczynając od pierwszego dnia okresu rozliczeniowego.

2. Czas pełnienia służby funkcjonariusza wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie dłuższym niż 3 miesiące.

3. Czas pełnienia służby funkcjonariusza może być przedłużony przeciętnie do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 2, na polecenie przełożonego, w celu wykonania czynności służbowych.

4. Pełnienie służby w przedłużonym czasie służby jest dopuszczalne, gdy wymagają tego szczególne potrzeby służby.

5. Norma przedłużonego czasu służby, o którym mowa w ust. 3, nie może przekroczyć dla funkcjonariusza 400 godzin w roku kalendarzowym.

6. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z zastrzeżeniem ust. 4. Przepisu nie stosuje się do funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej, o którym mowa w ust. 10a–10d.

6a. W przypadku gdy pełnienie służby w przedłużonym czasie służby skutkuje skróceniem dobowego okresu nieprzerwanego odpoczynku, o którym mowa w ust. 6, funkcjonariuszowi przysługuje w następnej dobie dodatkowy czas na odpoczynek w wymiarze zapewniającym wyrównanie przysługującego mu okresu nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Przepis ust. 6 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

7. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z wyłączeniem funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej, o którym mowa w ust. 10a–10d.

8. Jeżeli dobowy czas służby wynosi co najmniej 6 godzin, funkcjonariusz ma prawo do przerwy w służbie trwającej co najmniej 15 minut, wliczanej do czasu służby.

9. Za przedłużony czas służby funkcjonariuszowi przyznaje się, według jego wyboru, czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo uposażenie za przedłużony czas służby. W przypadkach uzasadnionych potrzebami służby o przyznaniu czasu wolnego od służby albo uposażenia za przedłużony czas służby decyduje kierownik urzędu.

10. W przypadkach uzasadnionych specyfiką służby i jej organizacją może być stosowany system zmianowy.

10a. Czas pełnienia służby funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej może wynieść 24 godziny lub dłużej.

10b. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej przez okres 24 godzin lub dłuższy przysługuje co najmniej 8 godzin odpoczynku w ciągu doby.

10c. Po zakończeniu służby w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej funkcjonariuszowi udziela się czasu na odpoczynek w wymiarze nie mniejszym niż czas służby pełnionej w składzie załogi.

10d. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celnej przysługuje za każdy tydzień minimalny okres nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze 24 godzin, wykorzystywany w dwutygodniowym okresie rozliczeniowym.

11. Kierownik urzędu prowadzi ewidencję czasu służby funkcjonariusza w celu prawidłowego ustalenia jego uposażenia za przedłużony czas służby i innych świadczeń związanych ze służbą. Kierownik urzędu udostępnia tę ewidencję funkcjonariuszowi, na jego żądanie.

12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rozkład czasu służby,
- 2) sposób ustalania wysokości uposażenia za przedłużony czas służby,
- 3) tryb udzielania czasu wolnego za przedłużony czas służby albo wypłacania uposażenia za przedłużony czas służby,
- 4) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby

– biorąc pod uwagę zagwarantowanie prawa do wypoczynku oraz prawidłową realizację zadań Służby Celnej, a także terminowe wypłacanie uposażenia oraz rzetelne dokumentowanie dokonywanych czynności.

Rozdział 8

Stanowiska i stopnie służbowe funkcjonariuszy

Art. 113. 1. Funkcjonariusze pełnią służbę na stanowiskach służbowych.

1a. Na stanowiska głównego księgowego, audytora wewnętrznego i radcy prawnego nie powołuje się funkcjonariusza.

2. Awans na stanowisko służbowe może nastąpić w przypadku istnienia wolnego stanowiska służbowego i powinien być poprzedzony rekrutacją wewnętrzną.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz i kategorie stanowisk służbowych funkcjonariuszy,

- 2) wymagane kwalifikacje do zajmowania stanowisk służbowych,
 - 3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w pkt 2,
 - 4) tryb awansowania na stanowiska służbowe,
 - 5) tryb dokonywania zmian na stanowiskach służbowych
- uwzględniając zakres zadań wykonywanych na określonym stanowisku służbowym, oceny okresowe i opinie służbowe oraz przebieg służby.

Art. 114. 1. Stanowiska służbowe funkcjonariuszy w Służbie Celnej podlegają opisowi i wartościowaniu.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, zasady dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych.

Art. 115. 1. W Służbie Celnej obowiązują następujące korpusy i stopnie służbowe:

- 1) korpus szeregowych Służby Celnej:
 - a) aplikant celny,
 - b) starszy aplikant celny;
- 2) korpus podoficerów Służby Celnej:
 - a) młodszy rewident celny,
 - b) rewident celny,
 - c) starszy rewident celny,
 - d) młodszy rachmistrz celny,
 - e) rachmistrz celny,
 - f) starszy rachmistrz celny;
- 3) korpus aspirantów Służby Celnej:
 - a) młodszy aspirant celny,
 - b) aspirant celny,
 - c) starszy aspirant celny;
- 4) korpus oficerów młodszych Służby Celnej:
 - a) podkomisarz celny,
 - b) komisarz celny,
 - c) nadkomisarz celny;
- 5) korpus oficerów starszych Służby Celnej:
 - a) podinspektor celny,

- b) młodszy inspektor celny,
- c) inspektor celny;
- 6) korpus generałów Służby Celnej,
 - a) nadinspektor celny,
 - b) generał Służby Celnej.

2. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celnej oraz na stopnie służbowe w korpusie generałów Służby Celnej mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na pozostałe stopnie służbowe w korpusie oficerów młodszych Służby Celnej oraz w korpusie oficerów starszych Służby Celnej mianuje Szef Służby Celnej.

3. Szefa Służby Celnej oraz Zastępcę Szefa Służby Celnej mianuje na stopnie służbowe minister właściwy do spraw finansów publicznych.

4. Dyrektorów izb celnych, naczelników urzędów celnych oraz ich zastępców mianuje na stopnie służbowe Szef Służby Celnej.

5. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2–4 na stopnie służbowe mianuje kierownik urzędu.

6. Mianowanie na stopnie służbowe uzależnione jest od opinii służbowej i zajmowanego stanowiska służbowego, a na pierwszy stopień w korpusie podoficerów Służby Celnej również od mianowania do służby stałej.

7. Na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celnej może być mianowany funkcjonariusz, który odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia.

8. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celnej może być mianowany funkcjonariusz, który posiada wykształcenie wyższe oraz odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia.

9. Egzaminy, o których mowa w ust. 7 i 8, przeprowadza komisja powołana przez Szefa Służby Celnej.

10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres i sposób prowadzenia szkolenia specjalistycznego dla poszczególnych korpusów oraz zasady rekrutacji uczestników szkolenia,

- 2) zakres wiedzy oraz umiejętności podlegających sprawdzeniu, sposób przeprowadzenia egzaminu, a także jednostki uprawnione do prowadzenia szkoleń,
 - 3) skład i tryb powoływania komisji, o której mowa w ust. 9 oraz niezbędne kwalifikacje członków komisji
- uwzględniając specyfikę szkolenia dla poszczególnych korpusów, konieczność zdobycia przez uczestników szkolenia niezbędnej wiedzy w danym zakresie oraz rzetelne przeprowadzenie egzaminu.

Art. 116. 1. Stopnie służbowe są dożywotnie.

2. Funkcjonariusz zwolniony ze służby może używać stopnia służbowego, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”, chyba że nastąpiła utrata tego stopnia.

Art. 117. Utrata stopnia służbowego następuje w przypadku:

- 1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 2) orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu środka karnego pozbawienia praw publicznych;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celnej.

Art. 118. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, pozbawia stopnia służbowego nadinspektora celnego i generała Służby Celnej.

2. Szef Służby Celnej pozbawia stopnia służbowego funkcjonariuszy z korpusu oficerów młodszych Służby Celnej i korpusu oficerów starszych Służby Celnej.

3. Kierownik urzędu obniża stopień służbowy oraz pozbawia stopnia służbowego w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2.

Art. 119. 1. Funkcjonariuszowi przywraca się stopień służbowy w przypadku uchylecia:

- 1) prawomocnego wyroku sądu orzekającego środek karny pozbawienia praw publicznych;
- 2) prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;

- 3) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celnej;
- 4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 5) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia służbowego.

2. W przypadku przywrócenia stopnia służbowego przepis art. 118 stosuje się odpowiednio.

Art. 120. 1. Mianowanie na wyższy stopień służbowy następuje odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz opinii służbowej i nie może nastąpić później niż po odbyciu 5 lat służby w stopniach: szeregowych, podoficerów i aspirantów i nie wcześniej niż po odbyciu służby w stopniu:

- 1) starszy aplikant celny – roku;
- 2) młodszy rewident celny – roku;
- 3) rewident celny – roku;
- 4) starszy rewident celny – roku;
- 5) młodszy rachmistrz celny – roku;
- 6) rachmistrz celny – roku;
- 7) starszy rachmistrz celny – roku;
- 8) młodszy aspirant celny – 2 lat;
- 9) aspirant celny – 2 lat;
- 10) starszy aspirant celny – 2 lat;
- 11) podkomisarz celny – 2 lat;
- 12) komisarz celny – 2 lat;
- 13) nadkomisarz celny – 2 lat;
- 14) podinspektor celny – 3 lat;
- 15) młodszy inspektor celny – 3 lat;
- 16) inspektor celny – 3 lat.

2. Do terminu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów:

- 1) prowadzenia postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) prowadzenia postępowania karnego skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi o umyślne przestępstwo skarbowe;

- 3) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi, jeżeli wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nastąpiło w terminie 3 miesięcy przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1;
- 4) za które funkcjonariusz otrzymał negatywną ocenę okresową;
- 5) nieobecności trwających łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z tytułu urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego oraz choroby;
- 6) niepełnienia służby przez co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z powodu zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku:

- 1) gdy w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowania takie zostały umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia czynu;
- 2) gdy w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1–2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

4. Funkcjonariusza można mianować na wyższy stopień służbowy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) ma szczególne kwalifikacje zawodowe lub
- 2) ma szczególne umiejętności do pełnienia służby, lub
- 3) zasługuje na wyróżnienie.

5. Funkcjonariusza zwalnianego ze służby, w przypadkach o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 10 oraz art. 105 ust. 1 pkt 3 i 4, za zgodą Szefa Służby Celnej, można mianować na wyższy stopień służbowy za szczególne zasługi w Służbie Celnej.

6. W uzasadnionych przypadkach funkcjonariusza można pośmiertnie mianować na wyższy stopień służbowy.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb mianowania funkcjonariusza na stopień służbowy,
- 2) osoby uprawnione do składania wniosków,

3) terminy dokonywania mianowań,

4) wzór wniosku o mianowanie

– kierując się posiadanym przez funkcjonariusza doświadczeniem i umiejętnościami oraz uwzględniając prawidłowość awansowania na stopień służbowy, właściwość przełożonych w tym zakresie, oraz tradycję Służby Celnej.

Art. 121. 1. Funkcjonariusza Policji albo funkcjonariusza Straży Granicznej przyjmowanego do służby, mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celnej równorzędny z posiadanym stopniem służbowym, jeżeli osoba ta ma kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celnej.

2. Mianowanie funkcjonariusza Policji albo funkcjonariusza Straży Granicznej na stopień służbowy w Służbie Celnej może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego do mianowania na dany stopień służbowy.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, równorzędność stopni, o których mowa w ust. 1, uwzględniając równorzędność okresów służby i stażu oraz uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych z kwalifikacjami w Służbie Celnej.

Rozdział 9

Obowiązki i prawa funkcjonariuszy

Art. 122. Funkcjonariusz jest obowiązany w szczególności:

- 1) dochować obowiązków wynikających ze złożonego ślubowania;
- 2) rzetelnie i terminowo wykonywać powierzone zadania;
- 3) racjonalnie gospodarować środkami publicznymi;
- 4) podnosić kwalifikacje zawodowe;
- 5) godnie zachowywać się w służbie oraz poza nią.

Art. 123. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym w następujących przypadkach:

- 1) przy nawiązywaniu stosunku służbowego i przy zwalnianiu ze służby;
- 2) co najmniej raz w roku, w terminie wskazanym w ust. 3, oraz
- 3) na żądanie kierownika urzędu.

2. Treść oświadczenia o stanie majątkowym stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany corocznie, w terminie do dnia 15 maja, składać oświadczenia o stanie majątkowym wraz z załącznikiem – kserokopią zeznania o wysokości dochodu funkcjonariusza w roku podatkowym i jego korekt. Oświadczenie należy składać według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Oświadczenie składa się kierownikowi urzędu.

4. Naczelnik urzędu celnego, dyrektor izby celnej oraz ich zastępcy składają oświadczenia o stanie majątkowym Szefowi Służby Celnej.

5. W przypadku niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminie, o którym mowa w ust. 3, z powodu nieobecności w służbie, funkcjonariusz składa oświadczenie majątkowe pierwszego dnia po stawieniu się do służby.

6. Oświadczenie o stanie majątkowym powinno zawierać informacje o źródłach i wysokości uzyskanych przychodów, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub spółkach prawa handlowego, posiadanych udziałach lub akcjach w tych spółkach, mieniu nabytym od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, mieniu ruchomym, innych prawach majątkowych oraz o zobowiązaniach pieniężnych.

7. Prawo wglądu do złożonych oświadczeń o stanie majątkowym przysługuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Szefowi Służby Celnej, dyrektorowi izby celnej oraz osobom przez nich pisemnie upoważnionym w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia analizy oświadczeń.

8. Oświadczenie o stanie majątkowym przechowuje się przez okres 10 lat.

9. Oświadczenia o stanie majątkowym osób pełniących funkcję organów Służby Celnej są publikowane bez ich zgody na właściwych stronach Biuletynu Informacji Publicznej, z wyłączeniem danych dotyczących daty i miejsca urodzenia, numeru PESEL, miejsca zamieszkania i położenia nieruchomości.

10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym, sposób ich analizy, a także wzór oświadczenia o stanie majątkowym wraz

z objaśnieniami oraz pouczeniem o odpowiedzialności za podanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym, uwzględniając zakres danych objętych oświadczeniem. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni zapewnienie prawidłowego składania i przechowywania oświadczeń o stanie majątkowym oraz ograniczenie dostępności do tych oświadczeń.

Art. 124. Funkcjonariusz przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie może:

- 1) kierować się interesem jednostkowym lub grupowym;
- 2) uczestniczyć w strajku, a także w działalności zakłócającej normalną pracę urzędu;
- 3) publicznie manifestować poglądów politycznych.

Art. 125. Funkcjonariusz nie może:

- 1) być członkiem partii politycznej;
- 2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego;
- 3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność albo pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
- 4) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- 5) być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- 6) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
- 7) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
- 8) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami

pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 125a. 1. Funkcjonariusz w czasie pełnienia służby w oddziałach celnych granicznych lub wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3, nie może posiadać ani korzystać z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych identyfikujących urządzenie, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze zapewnienie możliwości ustalenia funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

Art. 126. Małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie albo powinowactwa pierwszego stopnia, a także osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe nie mogą pełnić służby albo być zatrudnione w jednostkach organizacyjnych, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek podległości służbowej.

Art. 126a. 1. Funkcjonariusze oraz członkowie korpusu służby cywilnej i pracownicy odpowiednio pełniący służbę albo zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych są obowiązani do złożenia kierownikowi urzędu pisemnej informacji o zaistnieniu przesłanek określonych w art. 126.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności imię i nazwisko składającego informację, imię i nazwisko funkcjonariusza, członka korpusu służby cywilnej albo pracownika będącego jego małżonkiem, osobą pozostającą z nim w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa albo osobą prowadzącą z nim wspólne gospodarstwo domowe.

3. Informację, o której mowa w ust. 1, należy złożyć bezzwłocznie po zaistnieniu przesłanek powodujących powstanie obowiązku złożenia tej informacji albo uzyskaniu wiedzy uzasadniającej złożenie takiej informacji.

4. Do informacji, o której mowa w ust. 1, przepisy art. 123 ust. 4, 5 i 7 stosuje się odpowiednio.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 1, wraz z objaśnieniami, uwzględniając zakres danych objętych informacją.

Art. 127. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych.

2. Jeżeli polecenie służbowe w przekonaniu funkcjonariusza jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz powinien przedstawić swoje zastrzeżenia przełożonemu na piśmie. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia funkcjonariusz powinien je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika urzędu, a gdy polecenie wydał kierownik urzędu – organ nadrzędny.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłoby do popełnienia przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego.

4. O odmowie wykonania polecenia, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika urzędu bądź organ nadrzędny, z pominięciem drogi służbowej.

Art. 127a. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy.

Art. 128. 1. Funkcjonariusz może wykonywać dodatkowe zajęcia zarobkowe jedynie za zgodą kierownika urzędu. W odniesieniu do dyrektora izby celnej lub jego zastępcy zgody udziela Szef Służby Celnej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, rodzaje zajęć zarobkowych, które nie wymagają zgody kierownika urzędu.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, funkcjonariusz jest zobowiązany poinformować kierownika urzędu przed podjęciem tego zajęcia.

Art. 129. 1. Funkcjonariusz służby stałej podlega ocenie okresowej dokonywanej przez kierownika urzędu raz na 2 lata.

2. W przypadku negatywnej oceny okresowej, dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia funkcjonariuszowi pierwszej oceny. W przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie, bieg terminu zawiesza się na czas trwania tej nieobecności.

3. Funkcjonariusz zapoznaje się z oceną okresową w terminie 14 dni od jej sporządzenia. Może on, w terminie 14 dni od zapoznania się z oceną, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Niezależnie od ocen okresowych dokonywanych przez kierownika urzędu, bezpośredni przełożony może wydawać opinie służbowe dotyczące przebiegu służby funkcjonariusza. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika urzędu.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria, na podstawie których są sporządzane oceny i opinie,
- 2) skalę ocen i przesłanki, które uwzględnia się w procesie oceniania i opiniowania,
- 3) wzór kwestionariusza oceny okresowej i opinii,
- 4) tryb przeprowadzenia oceny okresowej oraz tryb rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczących tej oceny,
- 5) tryb wydawania opinii służbowych oraz rozpatrywania odwołań od opinii służbowych

– uwzględniając okoliczności powodujące sporządzanie opinii, przesłanki dokonywania oceny lub opiniowania oraz udział organizacji społecznych w procesie oceniania.

Art. 130. 1. O zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822).

2. Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1:

- 1) z urzędu lub na jego wniosek – w celu ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6;
- 2) z urzędu – w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, o której mowa w ust. 1, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.

4. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, funkcjonariusz może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyrazi na to zgodę.

5. Skierowanie do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1, wydaje kierownik urzędu, w którym funkcjonariusz pełni służbę.

6. Koszty zleconych badań są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

7. W sprawach dotyczących ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, oraz do sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego stosuje się odpowiednio przepisy działu II rozdziałów 1 i 4 oraz działów III i IV ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności funkcjonariusza do pełnienia służby na tym stanowisku, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisję

lekarską, o której mowa w ust. 1, przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki pełnienia tej służby.

9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zawarcia w nim informacji niezbędnych do oceny zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza do pełnienia służby na stanowisku, na którym są wykonywane zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6.

Art. 131. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać obowiązki służbowe w umundurowaniu.

2. Umundurowanie, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz otrzymuje do bezpłatnego korzystania. Składniki umundurowania są wyceniane w sposób bezwalutowy poprzez przypisanie im odpowiedniej liczby punktów przeliczeniowych. W przypadkach zwolnienia ze służby z przyczyn, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 2–10 i 12 oraz art. 105 ust. 1 pkt 1, 2 i 5–10, funkcjonariusz jest obowiązany do zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, z wyłączeniem zwolnienia funkcjonariusza na podstawie art. 104 ust. 1 pkt 10 w związku z przejściem na emeryturę albo rentę.

3. W uzasadnionych przypadkach kierownik urzędu może zwolnić funkcjonariusza od wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory, kolory oraz rodzaje umundurowania,
- 2) wzory, kolory oraz rodzaje oznaczeń stopni służbowych i znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
- 3) przypisanie składnikom umundurowania liczby punktów przeliczeniowych,
- 4) tryb przydziału składników umundurowania,
- 5) wykaz składników umundurowania, za które przysługuje równoważnik pieniężny, oraz wysokość tego równoważnika,
- 6) warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za składniki umundurowania oraz za okresowe czyszczenie umundurowania,

- 7) sposób noszenia poszczególnych rodzajów umundurowania, oznaczeń stopni służbowych oraz znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
 - 8) przypadki, w których funkcjonariusz może zostać zwolniony z obowiązku wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu,
 - 9) wartość punktu przeliczeniowego
- uwzględniając we wzorach umundurowania wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz biorąc pod uwagę zastosowanie określonego rodzaju umundurowania funkcjonariusza do realizowanych przez niego zadań.

Art. 132. 1. Funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały poniesione przez kierownika urzędu jest obowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie w przypadku:

- 1) zwolnienia ze służby funkcjonariusza z przyczyn, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 2–10 i pkt 12 oraz art. 105 ust. 1 pkt 1, 2 i 5–10;
- 2) orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celnej;
- 3) wygaśnięcia stosunku służbowego z przyczyn, o których mowa w art. 106 pkt 2.

3. W uzasadnionych przypadkach Szef Służby Celnej może zwolnić osobę zobowiązaną do zwrotu kosztów określonych w ust. 1 z obowiązku ich zwrotu.

Art. 133. Funkcjonariusz, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w Kodeksie karnym.

Art. 134. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty, w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego obrońcy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1064, 1224, 1255 i 1311 oraz z 2016 r. poz. 1579) zwraca się ze środków Skarbu Państwa na wniosek funkcjonariusza.

Art. 135. 1. Funkcjonariuszom i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń.

Art. 136. 1. Funkcjonariusze w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, zwane dalej „wyżywieniem”, lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 137. Do funkcjonariusza stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666), zwanej dalej „Kodeksem pracy”, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy są korzystniejsze.

Art. 137a. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Art. 138. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z wyłączeniem art. 167².

2. Kierownik urzędu jest obowiązany udzielić na żądanie funkcjonariusza i w terminie przez niego wskazanym nie więcej niż 4 dni urlopu w każdym roku kalendarzowym. Funkcjonariusz zgłasza żądanie udzielenia urlopu najpóźniej w dniu rozpoczęcia urlopu.

3. Odmowa udzielenia urlopu, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić w sytuacji, gdy nieobecność funkcjonariusza w służbie wpłynie na ciągłość wykonywania zadań w jednostce organizacyjnej Służby Celnej.

4. Funkcjonariuszowi, który osiągnął określony staż służby w Służbie Celnej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w każdym roku kalendarzowym w wymiarze:

- 1) 5 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 15 lat;
- 2) 10 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 20 lat.

5. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć 10 dni rocznie.

6. Funkcjonariuszowi przenoszonemu z urzędu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana jego miejsca zamieszkania udziela się płatnego urlopu okolicznościowego.

7. Urlopu okolicznościowego, o którym mowa w ust. 6, udziela się w wymiarze 4 dni. Urlop okolicznościowy może być na wniosek funkcjonariusza wykorzystany w częściach.

Art. 139. Funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik urzędu na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

Art. 140. 1. Kierownik urzędu może, z ważnych przyczyn, udzielić funkcjonariuszowi urlopu bezpłatnego.

2. Okresu urlopu bezpłatnego nie zalicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

3. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

Art. 141. 1. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) dyplom;
- 2) krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni;
- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
- 4) mianowanie na wyższy stopień służbowy;
- 5) przyznanie odznaki honorowej;
- 6) przedstawienie do odznaczenia państwowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, uwzględniając właściwość przełożonych w tych sprawach, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

Art. 142. 1. Nagroda pieniężna, o której mowa w art. 141 ust. 1 pkt 3, jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, tworzy fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej, określając w szczególności źródło środków na ten fundusz oraz jego wysokość, tryb przyznawania nagród, mając na względzie charakter wykonywanych zadań przez funkcjonariuszy, a także okoliczności przyznawania nagrody.

Art. 143. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby oraz przepisów przeciwpożarowych.

3. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą, stosuje się odpowiednio:

- 1) przepisy art. 207¹, art. 208, art. 209¹, art. 209², art. 210 § 1–5, art. 213, art. 215–219, art. 220 § 1, art. 221, art. 222 § 1 i 2, art. 222¹ § 1 i 2, art. 223–225, art. 227 § 1, art. 229 § 1–7, art. 234 § 3 i 4, art. 236, art. 237⁷–237¹⁰, art. 237¹¹ § 1–4 i art. 237^{11a}–237^{13a} Kodeksu pracy,
- 2) przepisy wydane na podstawie art. 210 § 6, art. 220 § 2 i 3, art. 222 § 3, art. 222¹ § 3, art. 227 § 2, art. 228 § 3, art. 229 § 8, art. 237¹¹ § 5 i art. 237¹⁵ Kodeksu pracy

– jeżeli funkcjonariusz w czasie wykonywania zadań służbowych wykonuje prace, których te przepisy dotyczą.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby.

Art. 144. Funkcjonariusze mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881).

Rozdział 10

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy

Art. 145. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza do służby.

2. Z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariusza stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4. Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, kierując się szczególnymi zadaniami, jakie wykonuje Służba Celna.

5. Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, rozumie się uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Art. 146. Uposażenie funkcjonariusza, zwane dalej „uposażeniem”, składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 147. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) grupy uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy,
 - 2) zaszeregowanie stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego oraz odpowiadające im wysokości tego uposażenia ustalone z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej
- uwzględniając zróżnicowanie uposażenia zasadniczego w poszczególnych grupach tego uposażenia, a także charakter i rodzaje stanowisk służbowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.

Art. 148. 1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:

- 1) dodatek za wieloletnią służbę;
- 2) dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia;
- 3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym lub samodzielny;
- 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami;
- 5) dodatki uzasadnione szczególnymi zadaniami, warunkami lub miejscem pełnienia służby.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania dodatków do uposażenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, wysokość dodatków, uwzględniając okoliczności uzasadniające przyznanie dodatków, okresowe podwyższenie lub obniżenie tych dodatków, jak również rodzaje i wysokość dodatków przysługujących funkcjonariuszowi ze względu na szczególne właściwości, kwalifikacje, umiejętności, zadania, warunki albo miejsce pełnienia służby.

Art. 149. Uposażenie jest płatne miesięcznie.

Art. 150. 1. Funkcjonariusz odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia

zasadniczego zachowuje prawo do uposażenia zasadniczego pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 6 miesięcy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariuszy przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 167 ust. 1 pkt 7 oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

Art. 151. 1. Funkcjonariuszowi zawiesza się uposażenie w przypadku:

- 1) samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby;
- 2) niepodjęcia służby;
- 3) zawnionej niemożności pełnienia służby.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi wypłaca się zawieszone uposażenie. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 152. 1. W przypadku urlopów, o których mowa w art. 138 ust. 1, 4 i 6, art. 139 i art. 141 ust. 1 pkt 2, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku:

- 1) niezdolności do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;
- 2) zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

3. W razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pełnieniu służby i chorób zawodowych, przez okres określony w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

Art. 152a. 1. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1.

2. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

- 1) 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1, za okres do:
 - a) 6 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 1 i art. 183 § 4 pkt 1 Kodeksu pracy,
 - b) 8 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadkach, o których mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 2 i art. 183 § 4 pkt 2 Kodeksu pracy,
 - c) 3 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 3 Kodeksu pracy;
- 2) 60% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1, za okres urlopu rodzicielskiego przypadający po okresach, o których mowa w pkt 1.

3. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza-kobiety, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, wynosi 80% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1, za cały okres odpowiadający okresowi tych urlopów.

3a. W przypadku gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, obliczonego zgodnie z ust. 1–3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579), kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do funkcjonariusza, który we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako

rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

5. Funkcjonariuszowi, który z uwagi na wniosek złożony w trybie ust. 3 albo 4 otrzymał 80% uposażenia, o którym mowa w ust. 3, w przypadku rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze albo rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w wymiarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przysługuje jednorazowe wyrównanie otrzymywanego uposażenia, o którym mowa w ust. 3, do wysokości 100%, pod warunkiem niepobrania uposażenia za okres odpowiadający okresom tych urlopów.

Art. 152b. 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe.

2. Podstawę obliczenia uposażenia chorobowego stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem funkcyjnym na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym oraz dodatkiem za opiekę nad psem służbowym, przysługujące funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

3. Przy obliczaniu uposażenia chorobowego za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie chorobowe za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia chorobowego, którego wysokość określa art. 152d.

Art. 152c. 1. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, przez który funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby z powodu:

- 1) choroby i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 372, 960, 1265 i 1579), innych niż określone w pkt 6 i 7;
- 2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na

wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:

- a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - b) porodu lub choroby małżonka stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;
- 3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
 - 4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki;
 - 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
 - 6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
 - 7) choroby przypadającej w czasie ciąży.

2. Zwolnienie od pełnienia służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 – przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

3. Przepis ust. 2 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

Art. 152d. 1. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy, o której mowa w art. 152b ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 152c ust. 1 pkt 1–4.

2. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 152b ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 152c ust. 1 pkt 5, 6 i 7.

3. Prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 152b ust. 2, przysługuje również, gdy zwolnienie od pełnienia służby zostało spowodowane przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ.

Art. 152e. 1. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza się na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, z tym że:

- 1) przyczynę niezdolności do służby wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do służby wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów dokumentuje zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu okoliczności określonych:
 - a) w art. 152c ust. 1 pkt 2 lit. a – jest pisemne oświadczenie funkcjonariusza,
 - b) w art. 152c ust. 1 pkt 2 lit. b i c – jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku;
- 3) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest decyzja wydana przez

właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi urzędu zaświadczenie lekarskie lub decyzję, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi urzędu oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 152c ust. 1 pkt 2 lit. a, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

4. Niedopełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 2 i 3, skutkuje uznaniem nieobecności w służbie za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji lub oświadczenia w terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza.

Art. 152f. 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a, mogą podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

- 1) komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
- 2) kierownik urzędu – w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a.

3. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia.

4. Funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone:

- 1) że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a, zostało złożone niezgodnie z prawdą;
- 2) nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego;
- 3) że zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane.

5. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

6. Kontrola oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a, polega na ustaleniu, czy zaistniały przyczyny, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

7. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a, przeprowadza osoba upoważniona przez kierownika urzędu.

8. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że funkcjonariusz wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

9. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 152e ust. 1 pkt 2 lit. a, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół.

10. Protokół przedstawia się funkcjonariuszowi. Funkcjonariusz może wnieść do niego uwagi. Wniesienie uwag funkcjonariusz potwierdza własnoręcznym podpisem.

11. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole oraz uwag, o których mowa w ust. 10, kierownik urzędu stwierdza utratę prawa do uposażenia chorobowego za okres, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia kierownika urzędu przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w wyniku przeprowadzenia przez

tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

12. W przypadku stwierdzenia utraty prawa do uposażenia, o którym mowa w ust. 11, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do kierownika urzędu w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z tym stwierdzeniem.

13. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

- 1) nie zostało sfałszowane;
- 2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

14. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 13:

- 1) pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane – kierownik urzędu występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy;
- 2) pkt 2, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie wydane zostało niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich – kierownik urzędu występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 152g. 1. W przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

2. Funkcjonariuszowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo funkcjonariusz ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 152f ust. 3 i 4, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 152h. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się na fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej, utworzony na podstawie art. 142 ust. 2.

Art. 152i. W zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do usprawiedliwiania nieobecności w służbie oraz udzielania funkcjonariuszom zwolnień od pełnienia służby stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Art. 153. 1. Dodatek za wieloletnią służbę przysługuje po 2 latach służby, w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wzrasta o 1% za każdy dalszy rok służby, aż do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby – łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby.

3. Do okresów służby uprawniających do dodatku, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

4. Do okresów pracy, o których mowa w ust. 1 i 2, nie wlicza się okresów zatrudnienia w partii komunistycznej (Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej), a także w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721).

5. Dodatek za wieloletnią służbę jest wypłacany, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym funkcjonariusz nabył prawo do tego dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca.

Art. 154. 1. Funkcjonariuszom przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) po 20 latach służby – 75%,
- 2) po 25 latach służby – 100%,
- 3) po 30 latach służby – 150%,
- 4) po 35 latach służby – 200%,
- 5) po 40 latach służby – 300%,

6) po 45 latach służby – 400%
– miesięcznego uposażenia.

2. Do okresów służby uprawniających do nagrody jubileuszowej wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Do okresów pracy, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów zatrudnienia w partii komunistycznej (Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej), a także w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

3a. Funkcjonariuszowi zwalnianemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę albo rentę z tytułu niezdolności do służby przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej przed upływem okresu służby wymaganego do nabycia tego prawa, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby do wymaganego okresu służby brakuje nie więcej niż 12 miesięcy.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej, biorąc pod uwagę udokumentowanie okresów pełnienia służby lub zatrudnienia uprawniające do nagrody jubileuszowej w określonej wysokości.

Art. 155. 1. Funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

2. Nagroda roczna przysługuje, jeżeli funkcjonariusz w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych. Okresy służby krótsze od miesiąca kalendarzowego sumuje się, przyjmując, że każde 30 dni służby stanowi pełny miesiąc kalendarzowy.

2a. Pełnienie służby przez co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do nagrody rocznej nie jest wymagane, w przypadku gdy funkcjonariusz w danym roku kalendarzowym korzystał:

- 1) z urlopu wychowawczego, urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego;
- 2) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z przyczyn, o których mowa w art. 185 § 2 lub art. 188 Kodeksu pracy;
- 3) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych w razie urodzenia się dziecka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² Kodeksu pracy;
- 4) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

3. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów:

- 1) korzystania przez funkcjonariusza z urlopu bezpłatnego;
- 2) (uchylony)
- 3) zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 103, chyba że:
 - a) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepełnienia czynu,
 - b) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

3a. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażenia otrzymanego w okresie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 103, chyba że:

- 1) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepełnienia czynu;
- 2) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone ze względu na

okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

4. Nagrody rocznej nie przyznaje się w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza, ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 167 ust. 1 pkt 4–10;
- 3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w przypadkach, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 4 albo w art. 105 ust. 1 pkt 2.

5. Nagroda roczna może ulec obniżeniu od 20% do 50% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1 w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza przestępstwa, innego niż określone w ust. 4 pkt 1, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 167 ust. 1 pkt 1–3;
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych lub opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy.

6. Przyznanie nagrody rocznej zawiesza się, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi toczy się postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda jest przyznawana – do czasu zakończenia tego postępowania.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 5, nagrody rocznej nie przyznaje się lub się ją obniża za rok kalendarzowy, w którym funkcjonariusz:

- 1) popełnił przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) naruszył obowiązki służbowe, za co został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym;
- 3) otrzymał drugą kolejną negatywną opinię lub ocenę z powodu niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby.

8. O nieprzyznaniu lub obniżeniu nagrody rocznej decyduje kierownik urzędu.

8a. W przypadku pełnienia przez funkcjonariusza w roku kalendarzowym służby w różnych jednostkach organizacyjnych nagrodę roczną za cały okres służby w danym roku kalendarzowym wypłaca jednostka, w której funkcjonariusz pełni służbę w dniu wypłaty nagrody.

8b. Nagrodę roczną wypłaca się do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który przysługuje nagroda.

9. (uchylony)

Art. 156. 1. Funkcjonariuszowi odbywającemu podróże służbowe na obszarze kraju przysługują należności z tytułu podróży służbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres pojęcia podróży służbowej,
- 2) warunki ustalania należności, o których mowa w ust. 1, ich wysokość, a także sposób rozliczania się funkcjonariusza

– uwzględniając potrzebę uzależnienia wysokości należności od czasu trwania podróży służbowej, zwrot rzeczywiście poniesionych wydatków oraz określenie terminów wypłaty należności w sposób ułatwiający dokonywanie rozliczeń.

Art. 157. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

2. Równoważnik nie przysługuje:

- 1) funkcjonariuszom pełniącym służbę w komórkach organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra;
- 2) funkcjonariuszom, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 93 ust. 1;
- 3) jeżeli dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, wysokość oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika, uwzględniając w szczególności potrzebę jego odniesienia do cen biletów za

przejazd koleją lub autobusami, wzory wymaganych dokumentów oraz potrzebę właściwego dokumentowania poniesionych kosztów.

Art. 158. 1. Funkcjonariuszowi może być przyznane prawo do ryczałtu związanego z używaniem pojazdów niepozostających w dyspozycji Służby Celnej do celów służbowych na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.¹⁰⁾).

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań, do których wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów do celów służbowych oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów, uwzględniając potrzebę sprawnej realizacji zadań Służby Celnej.

Art. 159. 1. W zakresie odbywania przez funkcjonariusza zagranicznych podróży służbowych stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku zagranicznych podróży służbowych realizowanych w ramach programów lub projektów Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio rozwiązania przewidziane w tych programach lub projektach.

Art. 160. 1. Funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków.

2. Wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej w rozumieniu przepisów, o których mowa w art. 159.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, walutę i wysokość ryczałtu, uwzględniając kraj oraz liczbę godzin wykonywania zadań przez funkcjonariusza.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 486, 805, 915 i 1310, z 2015 r. poz. 211, 390, 978, 1269, 1273, 1893 i 2183 oraz z 2016 r. poz. 1579.

Art. 161. 1. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia.

2. Po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, funkcjonariusz otrzymuje wstrzymaną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

3. W przypadku wykonywania innych obowiązków służbowych w okresie zawieszenia funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

Art. 162. Z uposażenia funkcjonariusza mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych – na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych.

Art. 163. 1. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy.

4. Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1–3.

Art. 164. 1. W przypadku śmierci funkcjonariusza małżonkowi lub jego dzieciom uprawnionym do renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje odprawa pośmiertna.

2. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1, odprawa pośmiertna przysługuje dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza.

3. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1 i 2, odprawa pośmiertna przysługuje rodzicom funkcjonariusza.

4. Małżonek rozwiedziony oraz małżonek pozostający w separacji nie są uprawnieni do otrzymania odprawy pośmiertnej.

5. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do:

- 1) uposażenia należnego za okres do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego,
- 2) ekwiwalentu za przysługujący do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego urlop wypoczynkowy, nie więcej niż za ostatnie 3 lata,
- 3) uposażenia za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 112 ust. 9,
- 4) nagrody jubileuszowej, o której mowa w art. 154,
- 5) nagrody rocznej, o której mowa w art. 155

– o ile nie zostały wypłacone funkcjonariuszowi.

6. Wysokość odprawy pośmiertnej ustala się zgodnie z zasadami określonymi w art. 163 ust. 1–3.

7. Odprawę pośmiertną oraz świadczenia określone w ust. 5 dzieli się w częściach równych pomiędzy wszystkich uprawnionych.

8. W przypadku nieujawnienia osób, o których mowa w ust. 1–3, świadczenia określone w ust. 1 i 5 wchodzi w skład masy spadkowej.

9. Dokumentem uprawniającym do wypłaty odprawy pośmiertnej oraz świadczeń, o których mowa w ust. 5, jest zupełny akt zgonu.

Art. 165. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Kierownik urzędu może nie uwzględnić terminu przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

- 1) każda czynność przed kierownikiem urzędu, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
- 2) uznanie roszczenia.

4. W przypadku zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń oraz należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia, w którym uposażenie, inne świadczenie lub należność pieniężna stały się wymagalne.

Rozdział 11

Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy

Art. 166. Funkcjonariusze podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków służbowych, w szczególności za:

- 1) niedopełnienie obowiązków służbowych lub wynikających ze złożonego ślubowania oraz przepisów prawa;
- 2) przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;
- 3) odmowę wykonania lub niewykonanie polecenia, z zastrzeżeniem przypadków wskazanych w art. 127 ust. 2 i 3;
- 4) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy;
- 5) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innej osobie;
- 6) nadużycie zajmowanego stanowiska dla osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej;

- 7) nieusprawiedliwione niestawienie się lub opuszczenie miejsca pełnienia służby;
- 8) wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania zadania służbowego albo uniemożliwiający jego wykonanie;
- 9) utratę służbowej broni palnej;
- 10) umyślne naruszenie dóbr osobistych innego funkcjonariusza w czasie pełnienia służby;
- 11) stosowanie mobbingu w rozumieniu art. 94³ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 167. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z ostrzeżeniem;
- 4) zakaz podwyższania stopnia służbowego przez 2 lata;
- 5) zakaz awansowania na wyższe stanowisko przez 2 lata;
- 6) obniżenie stopnia służbowego;
- 7) przeniesienie na niższe stanowisko;
- 8) zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych przez 2 lata;
- 9) pozbawienie stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 10) wydalenie ze Służby Celnej.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w ust. 1 pkt 10 powoduje zakaz przyjęcia do Służby Celnej przez okres 10 lat.

3. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego.

4. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia obowiązków ciążących na funkcjonariuszu, pobudki jego działania, zachowanie funkcjonariusza przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.

5. Na zaostrenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po spożyciu alkoholu lub użyciu innego podobnie działającego środka;

- 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez funkcjonariusza przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
- 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań Służby Celnej lub naruszenie dobrego imienia Służby Celnej;
- 4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

6. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) nieumyślność popełnienia przewinienia dyscyplinarnego;
- 2) podjęcie przez funkcjonariusza starań o zmniejszenie skutków przewinienia;
- 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
- 4) dobrowolne poinformowanie przełożonego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

7. Przy wymierzeniu kary uwzględnia się okoliczności, o których mowa w ust. 4–6, wyłącznie w stosunku do funkcjonariusza, którego one dotyczą.

Art. 168. 1. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi osoba uprawniona do orzekania kar dyscyplinarnych może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego rozmowę dyscyplinującą udokumentowaną w formie notatki.

2. Notatkę, o której mowa w ust. 1, włącza się do akt osobowych i podlega ona zniszczeniu po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

2a. Na wniosek sprawcy przewinienia dyscyplinarnego zniszczenie notatki, o której mowa w ust. 1, może nastąpić po upływie 3 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

Art. 169. 1. Orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnika urzędu celnego, dyrektora izby celnej lub Szefa Służby Celnej, zwanych dalej „organami dyscyplinarnymi”, w odniesieniu do podległych im funkcjonariuszy.

2. W stosunku do naczelnika urzędu celnego i jego zastępcy kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby celnej lub upoważniony przez niego zastępca.

3. W stosunku do dyrektora izby celnej i jego zastępcy oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych w urzędzie obsługującym

ministra kary dyscyplinarne orzeka Szef Służby Celnej lub upoważniony przez niego zastępca.

4. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne dotyczy funkcjonariusza pełniącego służbę w:

- 1) urzędzie celnym – naczelnik urzędu celnego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika urzędu;
- 2) izbie celnej – dyrektor izby celnej może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę dyrektora izby celnej.

5. Orzekanie kar, o których mowa w art. 167 ust. 1 pkt 6–10, należy wyłącznie do właściwości organów dyscyplinarnych.

Art. 170. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Służby Celnej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej.

Art. 171. 1. Postępowanie wyjaśniające przeprowadza rzecznik dyscyplinarny powoływany przez właściwy organ dyscyplinarny na okres 3 lat.

2. W przypadku niemożności prowadzenia postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego lub wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, postępowanie wyjaśniające prowadzi funkcjonariusz, spełniający warunki określone w art. 172 ust. 1, wyznaczony przez właściwy organ dyscyplinarny.

Art. 172. 1. Rzecznik dyscyplinarny powinien być funkcjonariuszem oraz mieć co najmniej pięcioletni okres służby z nieposzlakowaną opinią.

2. Rzecznik dyscyplinarny może zostać odwołany przed upływem okresu, o którym mowa w art. 171 ust. 1, w przypadku:

- 1) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby;
- 2) ukarania karą dyscyplinarną;
- 3) przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej;
- 4) złożenia rezygnacji.

Art. 173. 1. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego organ dyscyplinarny zleca rzecznikowi

dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które powinno być zakończone w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osobę, której ono dotyczy.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa wniosek do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo o umorzenie postępowania wyjaśniającego.

Art. 174. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna właściwy organ dyscyplinarny.

2. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Funkcjonariusza, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania postanowienia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
- 6) oznaczenie funkcjonariusza prowadzącego postępowanie dyscyplinarne;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stopnia służbowego i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;
- 8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

Art. 175. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza oraz po upływie 2 lat od popełnienia czynu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Jeżeli z powodu nieobecności w służbie funkcjonariusz nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, może je złożyć prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne w każdym innym miejscu.

3. W przypadku usprawiedliwionej chorobą nieobecności w służbie, wyjaśnienia mogą zostać złożone po uprzednim zasięgnięciu opinii lekarza.

4. Terminy określone w ust. 1 nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie.

5. Jeżeli czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub w Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

Art. 176. 1. Obwiniony ma prawo do obrony, w szczególności może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniosł o orzeczenie kary wydalenia ze służby, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, właściwy organ dyscyplinarny wyznacza obrońcę spośród funkcjonariuszy.

Art. 177. 1. Czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym powinny być zakończone w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego może, w formie postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące. W przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone przez Szefa Służby Celnej, postanowienie o przedłużeniu prowadzenia czynności dowodowych wydaje Szef Służby Celnej.

2. Po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionego zapoznaje się z aktami postępowania.

3. Rzecznik dyscyplinarny po zakończeniu postępowania sporządza sprawozdanie, które:

- 1) wskazuje organ dyscyplinarny, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego oraz osobę prowadzącą postępowanie;

- 2) wskazuje obwinionego oraz określa zarzucane mu przewinienie dyscyplinarne, z opisem stanu faktycznego ustalonym na podstawie zebranych dowodów;
- 3) przedstawia wnioski dotyczące:
 - a) uniewinnienia albo
 - b) odstąpienia od ukarania, albo
 - c) ukarania obwinionego, albo
 - d) umorzenia postępowania.

Art. 178. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, a także po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie.

2. Jeżeli obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia, można przeprowadzić wysłuchanie bez jego udziału. W takim przypadku za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień.

3. Orzeczenie dyscyplinarne powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania orzeczenia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z kwalifikacją prawną;
- 5) rozstrzygnięcie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia środka zaskarżenia;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stopnia służbowego i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania orzeczenia dyscyplinarnego, oraz pieczęć organu dyscyplinarnego.

Art. 179. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania.

2. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnika urzędu celnego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby celnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby celnej funkcjonariusz może wnieść odwołanie do Szefa Służby Celnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Do orzekania kary w postępowaniu odwoławczym Szef Służby Celnej może upoważnić swojego zastępcę, dyrektora departamentu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub dyrektora izby celnej, który nie wydał orzeczenia dyscyplinarnego w pierwszej instancji. Przepis art. 169 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

5. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Służby Celnej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 180. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

Art. 181. Od orzeczeń dyscyplinarnych wydanych w postępowaniu odwoławczym lub postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 182. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik urzędu z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 183. 1. Kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 167 ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 167 ust. 1 pkt 2 i 3, ulegają zatarciu po upływie 12 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 167 ust. 1 pkt 6, 7 i 9, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 167 ust. 1 pkt 4, 5 i 8, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od wykonania tych kar.

5. Na wniosek ukaranego zatarcie może nastąpić po upływie roku od dnia wykonania kary.

6. Zatarcie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celnej i zniszczenie odpisu orzeczenia dyscyplinarnego następuje z upływem okresu, o którym mowa w art. 167 ust. 2.

7. Odpisy orzeczeń dyscyplinarnych dołączone do akt osobowych podlegają zniszczeniu z upływem terminów, o których mowa w ust. 1–6.

Art. 184. Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

Art. 185. Koszty biegłych powołanych przez organ dyscyplinarny i koszty zleconych przez organ dyscyplinarny ekspertyz ponosi ten organ.

Art. 186. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych, ich wykonywania, mając na względzie rzetelność i sprawność prowadzonego postępowania.

Art. 187. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 12

Rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego

Art. 188. 1. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej, określeniu warunków pełnienia służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. W przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Służby Celnej.

3. W przypadku, gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Służby Celnej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Złożenie wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz odwołania, o którym mowa w ust. 2, nie wstrzymuje wykonania decyzji.

5. Do postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1–3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996 i 1579).

6. Od decyzji wydanej w postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydanej w wyniku odwołania przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 189. Spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 188 ust. 1 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

Rozdział 13

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 190–221. (pominięte)

Rozdział 14

Przepisy przejściowe

Art. 222. 1. Funkcjonariusze celni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pełnili służbę w Służbie Celnej stają się funkcjonariuszami w rozumieniu ustawy.

2. W sprawach związanych z uposażeniem zasadniczym i stanowiskami służbowymi, do dnia 31 grudnia 2010 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. W terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. kierownik urzędu przedstawia funkcjonariuszom celnym, o których mowa w ust. 1, pisemną propozycję określającą, zgodnie z przepisami rozdziału 8 i 10 ustawy, miejsce pełnienia służby, stanowisko i uposażenie.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, jeżeli zaproponowane uposażenie jest niższe od dotychczas przysługującego, funkcjonariusz celny zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia.

5. Funkcjonariusz celny, któremu przedstawiono propozycję, o której mowa w ust. 3, składa oświadczenie o przyjęciu albo o odmowie przyjęcia w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji. Niezłożenie oświadczenia w tym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia tej propozycji.

6. W przypadku odmowy przyjęcia propozycji, o których mowa w ust. 3, funkcjonariusza celnego zwalnia się ze służby po upływie:

- 1) 2 tygodni w stosunku do funkcjonariuszy celnych w służbie przygotowawczej,
- 2) 3 miesięcy w stosunku do funkcjonariuszy celnych w służbie stałej – od dnia złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia propozycji, o której mowa w ust. 5.

Art. 223. 1. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy kierownik urzędu dokona mianowań funkcjonariuszy na stopnie służbowe.

2. Funkcjonariuszowi celnemu pełniącemu przed dniem wejścia w życie ustawy służbę w stopniu komisarza celnego, nadkomisarza celnego, generalnego komisarza celnego albo krajowego komisarza celnego określa się stopień w korpusie oficerów starszych Służby Celnej.

3. Funkcjonariuszowi celnemu, który przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) pełnił służbę w stopniu aspiranta celnego, starszego aspiranta celnego albo podkomisarza celnego lub
- 2) zajmował stanowisko, które wiązało się z podporządkowaniem służbowym funkcjonariuszy celnych lub pracowników, bądź pełnił obowiązki na tym stanowisku oraz pełnił służbę w służbie stałej w stopniu innym niż wymieniony w pkt 1 i w ust. 2

– określa się stopień w korpusie oficerów młodszych Służby Celnej.

4. Funkcjonariuszowi celnemu, który przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił służbę w stopniu młodszego aspiranta celnego, starszego dyspozytora celnego albo dyspozytora celnego określa się stopień w korpusie aspirantów Służby Celnej.

5. Funkcjonariuszowi celnemu, który przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił służbę w stopniu młodszego dyspozytora, starszego rewidenta celnego, rewidenta celnego albo młodszego rewidenta celnego określa się stopień w korpusie podoficerów Służby Celnej.

6. Funkcjonariuszowi celnemu, który przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił służbę w stopniu aplikanta celnego określa się stopień w korpusie szeregowych Służby Celnej.

7. Określenie stopni służbowych, o których mowa w ust. 2–6, uzależnione jest od okresu służby w Służbie Celnej albo zatrudnienia w administracji celnej lub skarbowej oraz posiadanego doświadczenia i wykształcenia w sprawach z zakresu zadań Służby Celnej.

8. Funkcjonariusz celny, o którym mowa w ust. 2, jest zwolniony z odbycia szkolenia i egzaminu, o których mowa w art. 115 ust. 8.

9. Funkcjonariusz celny, o którym mowa w ust. 3, wchodzi w skład korpusu oficerów młodszych Służby Celnej i pozostaje w nim, jeżeli w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy ukończy szkolenie specjalistyczne i potwierdzi egzaminem ukończenie tego szkolenia. W przypadku nieukończenia szkolenia specjalistycznego i niepotwierdzenia egzaminem ukończenia tego szkolenia, funkcjonariusza celnego mianuje się na stopień w korpusie aspirantów.

10. Funkcjonariusz celny, któremu określono stopień w korpusie aspirantów Służby Celnej, zwolniony jest z odbycia szkolenia i egzaminu, o których mowa w art. 115 ust. 7.

Art. 224. Zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 4–7 i 10, do dnia 30 czerwca 2010 r. mogą wykonywać członkowie korpusu służby cywilnej.

Art. 225. Do postępowań dotyczących naboru do Służby Celnej wszczętych na podstawie dotychczasowych przepisów i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 243.

Art. 226. 1. Do funkcjonariusza celnego, który przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczął i nie zakończył służby przygotowawczej stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Do funkcjonariusza celnego, który przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie dotychczasowych przepisów:

- 1) odbył szkolenie praktyczne;
- 2) potwierdził egzaminem ukończenie zasadniczego kursu celnego lub złożył egzamin zawodowy;
- 3) potwierdził egzaminem znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych

– stosuje się przepisy rozdziału 8 ustawy.

3. Do funkcjonariusza celnego, który przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczął i nie zakończył służby przygotowawczej stosuje się odpowiednio art. 80 ust. 4.

Art. 227. Do postępowań dyscyplinarnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy rozdziału 11 ustawy, chyba że przepisy dotychczasowe są względniejsze dla obwinionego.

Art. 228. Do kar dyscyplinarnych orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy o zatarciu kar zawarte w rozdziale 11 ustawy, chyba że przepisy dotychczasowe są względniejsze dla ukaranego.

Art. 229. Rzecznik dyscyplinarny powołany na podstawie ustawy uchylanej w art. 243 działa do końca okresu, na który został powołany.

Art. 230. Do funkcjonariusza celnego zwolnionego ze służby przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 8a i 8b ustawy uchylanej w art. 243, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 23 kwietnia 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks celny oraz o zmianie ustawy o Służbie Celnej (Dz. U. poz. 1122) przepis art. 109 stosuje się odpowiednio.

Art. 231. 1. W sprawach ze stosunku służbowego, zaistniałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W przypadku gdy przepisy prawa uzależniają prawo do świadczenia lub jego wymiar od okresu pełnienia służby funkcjonariusze celni zachowują ciągłość służby. Dotychczasowe okresy służby w Służbie Celnej oraz zatrudnienia w administracji celnej traktowane są jako pełnienie służby w rozumieniu przepisów ustawy.

3. Funkcjonariusze celni otrzymujący świadczenia pieniężne, o których mowa w art. 20 i art. 20a ust. 1 ustawy uchylanej w art. 243, zachowują prawo do tych świadczeń na warunkach określonych w ustawie.

Art. 232. W podmiotach prowadzących w dniu wejścia w życie ustawy działalność podlegającą urzędowemu sprawdzeniu, o którym mowa w art. 6f ustawy uchylanej w art. 243, nie przeprowadza się urzędowego sprawdzenia.

Art. 233. 1. W podmiotach prowadzących w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie gier liczbowych, wieloloterii, gry bingo pieniężne oraz zakładów wzajemnych, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, przeprowadza się urzędowe sprawdzenie w terminie 5 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W celu dokonania urzędowego sprawdzenia podmioty, o których mowa w ust. 1, przesyłają właściwemu naczelnikowi urzędu celnego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą tej działalności.

3. Do urzędowego sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 64 ust. 4 pkt 1, ust. 5 i ust. 6 pkt 1.

Art. 234. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie loterii pieniężnej, gry telebingo, loterii fantowej, gry bingo fantowe, loterii promocyjnej i loterii audiotekstowej, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, są obowiązane przesłać właściwemu naczelnikowi urzędu celnego zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą tej działalności w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 235. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o:

- 1) kontroli celnej – rozumie się przez to kontrolę, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1;
- 2) szczególnym nadzorze podatkowym – rozumie się przez to kontrolę, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 2–4 i ust. 3 pkt 1 i 1a;
- 3) zamknięciach celnych lub zabezpieczeniach urzędowych – rozumie się przez to zamknięcia urzędowe, o których mowa w art. 42.

Art. 236. Kontrole celne oraz kontrole wykonywane w ramach szczególnego nadzoru podatkowego, rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 237. 1. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku gdy w postępowaniach, o których mowa w ust. 1, nastąpiła na podstawie ustawy zmiana organów, stosuje się przepisy w brzmieniu ustalonym ustawą, a wszystkie podjęte w postępowaniu czynności pozostają w mocy.

Art. 238. 1. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Właściwość organów w sprawach, o których mowa w ust. 1, określa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych w brzmieniu nadanym ustawą.

Art. 239. Postępowania kontrolne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub dyrektorów izb skarbowych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, przejmują właściwi naczelnicy urzędów celnych. Wszystkie podjęte w postępowaniu czynności pozostają w mocy.

Art. 240. Postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe określone w art. 107–111 § 1 Kodeksu karnego skarbowego, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzą nadal dotychczas właściwe organy.

Art. 241. 1. Środki finansowe w wysokości 20% dochodów uzyskanych przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy lub korzyści majątkowych pochodzących z ujawnionych przez funkcjonariuszy, byłych funkcjonariuszy oraz byłych funkcjonariuszy Inspekcji Celnej przestępstw i wykroczeń przeciwko mieniu oraz przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych przeznacza się na fundusz motywacyjny na nagrody dla funkcjonariuszy, którzy przyczynili się bezpośrednio

do ich ujawnienia, oraz dla funkcjonariuszy i członków korpusu służby cywilnej, którzy przyczynili się do uzyskania tych dochodów.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, warunki i tryb przyznawania i wypłacania nagród, o których mowa w ust. 1, uwzględniając relacje wysokości indywidualnej nagrody do uzyskanych dochodów Skarbu Państwa oraz nakład pracy funkcjonariusza.

3. Przepis ust. 1 oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie ust. 2 obowiązują do dnia 30 czerwca 2010 r.

Art. 242. 1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 1d ust. 3, art. 1f ust. 3, art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 3, art. 5 ust. 4, art. 6g ust. 1, art. 6l ust. 3, art. 6s, art. 6t, art. 6x ust. 6, art. 6za ust. 2, art. 6zn ust. 2, art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 4, art. 16 ust. 2, art. 20 ust. 3, art. 20a ust. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 3, art. 38 ust. 3, art. 40 ust. 3, art. 42, art. 46 ust. 2, art. 49 ust. 3, art. 51, art. 54 ust. 4, art. 55 ust. 2, art. 55 ust. 3, art. 57 ust. 2, art. 80 ustawy uchylanej w art. 243, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 3, art. 9 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 15 ust. 7, art. 19 ust. 3, art. 21 ust. 1, art. 28 ust. 3, art. 30 ust. 7, art. 36 ust. 6, art. 46 ust. 5, art. 46 ust. 6, art. 49 ust. 1 i ust. 2, art. 50 ust. 1, art. 68 ust. 8, art. 77 ust. 4, art. 80 ust. 6, art. 82 ust. 6, art. 84 ust. 2, art. 92 ust. 4, art. 93 ust. 3, art. 112 ust. 12, art. 113 ust. 3, art. 114 ust. 2, art. 120 ust. 7, art. 121 ust. 3, art. 123 ust. 10, art. 129 ust. 5, art. 130 ust. 3, art. 131 ust. 4, art. 135 ust. 2, art. 141 ust. 2, art. 142 ust. 2, art. 145 ust. 4, art. 147, art. 154 ust. 4, art. 155 ust. 9, art. 156 ust. 2, art. 157 ust. 3, art. 160 ust. 3, art. 186, art. 241 ust. 2 ustawy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 1e ust. 1 ustawy uchylanej w art. 243, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 76 ust. 3 i art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 76 ust. 3 i art. 86 ust. 2 w brzmieniu nadanym ustawą, nie dłużej niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 96 ust. 5 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 96 ust. 5 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne w brzmieniu nadanym ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Rozdział 15

Przepisy końcowe

Art. 243. Traci moc ustawa z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 244. Ustawa wchodzi w życie po upływie 21 dni od dnia ogłoszenia¹²⁾, z wyjątkiem art. 148 ust. 1 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. poz. 2703, z 2005 r. poz. 1399, z 2006 r. poz. 708, 1218 i 1592, z 2007 r. poz. 162, 390 i 589, z 2008 r. poz. 311 oraz z 2009 r. poz. 97 i 1241.

¹²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 9 października 2009 r.